

**Jaarverslag Departement WVG
2013**

Voorwoord	4
Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	5
Communicatie	5
Archiefbeheer.....	8
Internationaal beleid	9
Gelijke kansen	11
Vlaanderen in Actie – Flanders’ Care	13
Organisatieontwikkeling.....	15
Leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid	15
Afdeling Beheersmonitoring	17
Informatieregie.....	17
Begroting	19
Doelstellingenmanagement	20
Missie en visie	20
Klachtenmanagement	21
Beleidsraad.....	24
Afdeling Beleidsontwikkeling	25
Decreten, beleidsnota’s en rapporten	25
Afdeling Welzijn en Samenleving	30
Armoedebestrijding.....	30
Welzijnswerk	32
Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.....	34
Vlaams Intersectoraal Akkoord	35
Schuldbemiddeling	36
Samenlevingsopbouw	37
Afdeling VIPA.....	38
Financiële ondersteuning	38
Beleidseffecten.....	42
Kennisbevordering	45
VIPA en het beleidsdomein WVG	47
En verder	48
Regelgeving	49
MOD WVG – Ondersteuning Werking.....	53
IT	53

Logistiek.....	55
Financieel management	55
Communicatie	56
Groendaalheyde	57
MOD WVG – afdeling Personeel	58
Best Workplaces	58
Kosten-baten analyse Vlimpers.....	59
Kerncompetenties	59
Kenniscentrum	61
Documentatiedienst.....	61
Datawarehousing	61
Wetenschappelijk onderzoek.....	63

Voorwoord

2013 was het laatste volledige jaar van de legislatuur. Dat was duidelijk merkbaar. Veel regelgeving werd gefinaliseerd, en veel beleidsintenties uit 2009 werden concreet. Het was een jaar van afronding, met een aantal rode draden die doorheen dit jaar liepen.

De versnippering werd aangepakt, zoals bijvoorbeeld met de fusie-operatie bij de centra algemeen welzijnswerk en de diensten voor pleegzorg. Ook intersectoralisering was een rode draad in 2013. De grootste verwezenlijking die dit mooi illustreert is de integrale jeugdhulp. Deze verandering werd al lang geleden aangekondigd, intens voorbereid en startte in 2013 effectief in de pilootregio Oost-Vlaanderen.

Op het vlak van ICT waren er ook heel wat nieuwe ontwikkelingen. Een veilige manier om gegevens te delen stond centraal in het decreet over de gegevensdeling, een van de laatste decreten van de legislatuur. Daarnaast waren er onder andere nog de creatie van een thesaurus - waardoor iedereen gegarandeerd hetzelfde verstaat onder de vele afkortingen uit ons vakjargon - en de nieuwe dashboards die ervoor zorgden dat alle administratieve entiteiten van ons beleidsdomein de informatie over hun kerntaken kunnen bundelen.

In 2013 zette Vlaanderen een stap vooruit in de vermaatschappelijking van de zorg. Vermaatschappelijking is een verschuiving binnen de zorg, waarbij ernaar gestreefd wordt om mensen met beperkingen, chronisch zieken, kwetsbare ouderen, jongeren met gedragsproblemen, mensen in armoede... met al hun mogelijkheden en kwetsbaarheden, een eigen zinvolle plek in de samenleving te laten innemen, hen daarbij waar nodig te ondersteunen en de zorg zoveel mogelijk geïntegreerd in de samenleving te laten verlopen. Deze vermaatschappelijking zal een wezenlijk deel uitmaken van het antwoord op de uitdagingen voor de komende jaren. Daardoor krijgt vermaatschappelijking ook een plaats in belangrijke nieuwe regelgeving, zoals het decreet op de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap.

Nog een rode draad is innovatie. De infrastructuurpilotprojecten in de ouderenzorg, de demonstratieprojecten van Flanders' Care en de nieuwe projecten rond leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid zijn maar enkele voorbeelden van hoe een samenwerking over verschillende beleidsvelden heen tot een belangrijke innovatieve meerwaarde kan leiden voor gebruikers.

De MOD WVG - afdeling Personeel schreef in voor het onderzoek 'Best Workplaces'. Op de vraag of het Departement WVG 'een heel goede organisatie is om voor te werken' antwoordde maar liefst 78% van de respondenten 'akkoord' of 'helemaal akkoord'.

Tot slot werd ook de zesde staatshervorming in 2013 voorbereid in een groenboek. Ongetwijfeld een belangrijk basisdocument voor de onderhandelingen voor de vorming van een volgende regering.

Bovenstaande is een ver van volledige opsomming van de verwezenlijkingen van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. In dit jaarverslag leest u alles over deze en andere projecten uit 2013.

Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) ondersteunt de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin bij de beleidsvoorbereiding en -evaluatie, en bij het aansturen, opvolgen en coördineren van de beleidsuitvoering door de agentschappen. Specifiek wat de coördinatie van het armoedebeleid betreft, levert het ook ondersteuning aan de Vlaamse minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding. Het departement voert eveneens beleidstaken uit zoals het subsidiëren van de welzijns- en gezondheidsinfrastructuur. Verder verleent het managementondersteunende dienstverlening aan het ministerie. Meer informatie is te vinden op de website van het departement: www.vlaanderen.be/departementwvg.

Het team Communicatie van het Departement WVG ondersteunt het beleid met campagnes die informeren en sensibiliseren. Zo startte in 2013 een campagne tegen partnergeweld en een campagne om de hulplijn 1712 tegen misbruik, geweld en kindermishandeling beter bekend te maken. De campagne 'Ik ga ervoor' loopt sinds 2011 en heeft als doel meer mensen warm te maken voor een job in de zorgsector. In 2013 liep deze campagne verder met in het voorjaar een actie voor jongeren en in het najaar een actie voor 35-plussers, de zogenaamde 'zij-instromers'.

De beleidsdomeinarchivaris bouwde het document management beleid verder uit en organiseerde zeven trash days waarbij papieren en digitale klassemmenten en mailboxen een grondige opruimbeurt kregen.

Op het vlak van internationaal beleid is het departement sinds 2012 partner in het CASA-project waarin 13 Europese regio's tijdens studiebezoeken beste praktijken uitwisselen op het vlak van geassisteerd zelfstandig wonen. In oktober 2013 ontving Vlaanderen voor het eerst de andere regio's op studiebezoek.

Het programma Flanders' Care van Vlaanderen in Actie bouwde zijn communicatie verder uit door de website in een nieuw jasje te steken en een communicatiegids en brochure op te maken. Om slimmer te zorgen voor morgen werd tijdens een zoekconferentie en rondetafel nagegaan hoe zorgpersoneel in de toekomst beter ingezet kan worden.

In het kader van organisatieontwikkeling werden risico's die het behalen van organisatiedoelstellingen in de weg staan eerder al in kaart gebracht. In 2013 kreeg het bedrijfscontinuïteitsplan een update. Een informatiestuurplan zorgt voor een ICT-plan op lange termijn. De uitwerking van dit plan brengt het departement mooi op schema wat organisatiematuriteit betreft.

Het departement bereidde in 2013 een kenniscentrum voor rond hulpmiddelen voor personen met een beperking. Dit leidde tot een projectoproep waarop vier door het VAPH erkende voorzieningen intekenden.

Communicatie

Via communicatieprojecten en -campagnes ondersteunt het Departement WVG het beleid. Het streeft een kwaliteitsvolle communicatie na: systematisch, correct, evenwichtig, tijdig en verstaanbaar. De communicatie informeert over beleid, regelgeving en dienstverlening. Soms zijn er ook sensibiliserende, attitude- of gedragsveranderende campagnes.

De communicatie van het Departement WVG verloopt in hoofdzaak via intermediairen en koepelorganisaties. Slechts een klein deel van de communicatie richt zich rechtstreeks tot de burger. Wanneer de intermediairen een rol spelen bij de communicatie, worden ze meestal op voorhand betrokken. Dat bevordert de duidelijke en eenduidige, maar ook door alle partijen gedragen communicatie.

Soms gaan de communicatie-initiatieven uit van het Departement WVG alleen, in andere gevallen gaat het om communicatie-initiatieven waarbij meerdere entiteiten van het beleidsdomein WVG betrokken zijn, of gesubsidieerde organisaties of koepels. Het departement speelt daarbij een coördinerende rol, wat de eenduidigheid en de impact van de communicatie bevordert. Het departement neemt ook deel aan communicatie-initiatieven die betrekking hebben op de hele Vlaamse overheid.

Sensibiliseringscampagnes 1712 - hulplijn tegen misbruik, geweld en kindermishandeling

Op 12 maart 2012 ging, ten gevolge van een engagement van de Vlaamse Regering, de hulplijn 1712 tegen misbruik, geweld en kindermishandeling van start. Het gaat om een gratis telefoonlijn voor burgers die een vraag of melding hebben over geweld of misbruik. Het kan bijvoorbeeld gaan over partnergeweld, kindermishandeling, ouderenmis(be)handeling, pesten of geweld in gezagsrelaties.

Om de hulplijn 1712 beter bekend te maken, werd een meerjarig communicatieplan uitgewerkt voor de periode 2012-2014. In het kader daarvan werden verschillende sensibiliseringscampagnes gevoerd. De eerste campagne was gericht tegen kindermishandeling en -misbruik (voorjaar 2012), de tweede campagne tegen partnergeweld (voorjaar 2013). De derde campagne (eind 2013- begin 2014) maakt de hulplijn 1712 beter bekend.

Campagne tegen partnergeweld

De sensibiliseringscampagne tegen partnergeweld ging op 5 maart 2013 van start en liep tot 30 april 2013.

De doelstellingen waren:

- informereren: 1712 bekend maken bij de burger, maar ook bij professionals in diverse sectoren;
- houding en/of gedrag beïnvloeden: de burger laten beseffen dat partnergeweld kan stoppen;
- de burger aanzetten om voor informatie of advies te bellen naar 1712;
- zorgen dat professionals het nummer 1712 mee bekend maken bij de burger.

De kernboodschap is: iedere burger (jong of oud) die zelf of in zijn omgeving te maken krijgt met een of andere vorm van geweldpleging of vermoeden van geweld, kan bellen naar 1712.

Campagne om de hulplijn 1712 beter bekend te maken

De derde campagne maakt de hulplijn 1712 beter bekend bij het grote publiek en sensibiliseert burgers tegen misbruik, geweld en kindermishandeling in het algemeen. De campagne startte in november 2013 en liep tot 31 maart 2014.

Kernboodschap: 1712 is het nummer dat je belt bij vragen over geweld. Geweld kan stoppen. Iedere burger (jong of oud) die zelf of in zijn omgeving te maken krijgt met een of andere vorm van geweldpleging, kan bellen. 1712 luistert, informeert en begeleidt. De oproep is gratis. De hulpverleners zijn ervaren en discreet. Meer informatie over 1712 is te vinden op de website www.1712.be.

De doelstellingen zijn:

- informeren: 1712 en de dienstverlening ervan beter bekend maken bij de burger, maar ook bij professionals in diverse sectoren;
- houding en/of gedrag beïnvloeden: de burger laten beseffen dat geweld kan stoppen;
- de burger aanzetten om voor informatie of advies te bellen naar 1712, of voor meer informatie te surfen naar de website www.1712.be;
- zorgen dat professionals het nummer 1712 mee bekend maken bij de burger.

De primaire doelgroep is het brede publiek. De professionals vormen de secundaire doelgroep. Het gaat bijvoorbeeld om organisaties zoals centra voor algemeen welzijnswerk, vertrouwenscentra kindermishandeling, centra voor geestelijke gezondheidszorg, huisartsen, ziekenfondsen, centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning, consultatiebureaus van Kind en Gezin, provincies, gemeenten, justitiehuisen, politiekantoren, organisaties voor gelijke kansen, Vlaamse trefcentra in Brussel, sportcentra.

Een zorgjob: Ik Ga Ervoor

De campagne Een zorgjob: ik ga ervoor kadert in een meerjarige strategie vanaf 2011 om meer mensen warm te maken voor een job in de zorgsector. In de komende jaren heeft Vlaanderen, onder meer ten gevolge van de vergrijzing, duizenden extra zorgverleners nodig. Voor de campagne in het voorjaar en het najaar van 2013 samen werd 246.863,23 euro uitgetrokken.

Eerste golf in voorjaar 2013 De campagne 2013 startte met een eerste golf in mei 2013. De kernboodschap van de campagne 2013 is: Werken in zorg en welzijn is een goede keuze, want (1) kiezen voor zorg is ook kiezen voor jezelf, (2) zorgen is goed doen (voldoening), (3) zorgen is goed voor de samenleving. Rationele en emotionele redenen om te kiezen voor een job in zorg en welzijn zijn bijvoorbeeld: gegarandeerde werkgelegenheid, dicht bij huis, goed loon, flexibele uren, veelzijdigheid (hoofd-handen-hart), voldoening in de job, het verschil maken, teamwork. Om de campagne kracht bij te zetten werden getuigenissen van echte zorgverleners en welzijnswerkers online gezet.

Primaire doelgroepen zijn leerlingen in de laatste jaren van het secundair onderwijs (vooral ASO en BSO) die nu op het punt staan om voor een opleiding of een beroep te kiezen. Er wordt ook gefocust op leerlingen van allochtone afkomst. De doelstelling voor de primaire doelgroepen is om hen te motiveren om te kiezen voor een job in de zorgsector. Doel is om vooral jongeren opnieuw: (1) te informeren over de jobkeuzes in de zorgsector (i.s.m. VDAB vooral aandacht knelpuntberoepen) (2) te motiveren om voor een zorgjob te kiezen. Ook belangrijk: (1) positieve beeldvorming versus verkeerd imago sector: onregelmatige uren, onderbetaald, hard werken, ... (2) de meerwaarde van zorgjobs.

Secundaire doelgroepen: zij-instromers zoals:

- Studenten die nog twijfelen aan hun studiekeuze
- Bachelors of masters die zich willen heroriënteren
- Lager opgeleiden die op latere leeftijd voor verzorgende of voor verpleegkundige willen studeren
- Werkzoekenden die kiezen voor de zorgsector.

Voor de eerste golf van de publiekscampagne in 2013 werd gevoerd via de volgende kanalen: tv-spots op jongerenzenders, affiches en aanwezigheid online via de sociale media. Ook de website werd ingeschakeld.

De website voor jongeren www.ikgaervoor.be bevat o.a. informatie over de zorgopleidingen, zorgberoepen, getuigenissen, enz. Een afgescheiden deel van die website is bedoeld voor de intermediairs die de campagne ondersteunen, met o.a. een toolbox om jongeren te informeren en te motiveren.

Tweede golf in najaar 2013De campagne vervolgde vanaf 21 oktober 2013. Het in het voorjaar 2013 ontwikkelde materiaal werd telkens als basis genomen. Het was mogelijk om in te schrijven voor inleefmomenten.

In plaats van op jongeren werd gefocust op de doelgroep 35+, de zij-instromers. Er was een tweede online luik via Facebook (32 880 061 keer is de banner verschenen, 7 602 keer is doorgeklikt naar de website), Youtube (1 285 884 keer gestart, 220 064 keer uitgekeken, 14 915 keer doorgeklikt naar de website) en Google Adwords (48 581 keer opgeroepen, 5840 keer doorgeklikt naar de website). In het najaar waren er 31 321 unieke bezoekers aan de website, 54 % daarvan bezochten gemiddeld 3 pagina's, de gemiddelde duur van het bezoek was 2 minuten. In samenwerking en met steun van de Vlaamse Gemeenschapscommissie verschenen er ook twee advertenties in de Nederlandstalige Metro. De bedoeling daarvan was om ook meer Brusselaars te bereiken. Er werd telkens verwezen naar de bestaande ikgaervoor.be website.

De campagne heeft succes en zorgt ervoor dat jongeren en zij-instromers de website bezoeken. Een deel daarvan boekt een inleefmoment. Er werd een online enquête gehouden om de inleefmomenten te evalueren en te verbeteren. In 2013 werden 1500 inleefmomenten aangevraagd: 11% in de zorg voor personen met een handicap, 9% in de kindercare, 10% in de thuisverpleegkunde, 14% in de diensten voor gezinszorg, 22% in woonzorgcentra, 34% in een ziekenhuis. 68% kiest mede op basis van de inleefmomenten voor de zorg.

Er was een stijging van het aantal inschrijvingen voor zorgberoepen. Aangezien er steeds een grote vraag naar zorgverleners blijft bestaan, is het nodig om de campagne te blijven herhalen. De campagne vervolgt daarom in 2014, met o.a. de heruitzending van de tv-spots.

Archiefbeheer

Sinds 2008 is er binnen het Departement WVG een beleidsdomeinarchivaris aan het werk die het archief- en documentbeheer binnen het beleidsdomein coördineert. Het jaarlijkse actieplan archief- en documentbeheer vormt de basis van het archiefbeleid. Het actieplan wordt in praktijk gebracht

met de hulp van een netwerk van archiefverantwoordelijken binnen de agentschappen en archiefaanspreekpunten binnen de afdelingen van het departement.

De twee belangrijkste acties voor het departement WVG in 2013 waren het document management beleid en de 'trash days' oftewel opruimacties.

Document management beleid

Het Departement WVG creëert of ontvangt dagelijks duizenden digitale documenten. Om deze documenten vlot te kunnen raadplegen, moeten ze op een gestructureerde manier bewaard worden. Daarom startte het departement in 2010 een project rond document management beleid. Met behulp van een werkgroep met vertegenwoordigers van de verschillende afdelingen werd een beleidsplan uitgetekend dat richtlijnen en een strategie bevat om met digitale documenten om te gaan.

Enkele aandachtspunten hierbij zijn:

- Zorgen voor goede zoekmogelijkheden om documenten vlot te kunnen terugvinden
- Voorkomen dat documenten meerdere keren opgeslagen worden
- Duidelijk onderscheid maken tussen documenten die nog verder ontwikkeld worden en afgewerkte documenten die intern aan anderen ter beschikking kunnen worden gesteld
- Bevorderen van de informatie-uitwisseling tussen de verschillende afdelingen

In 2013 werd de omgeving verder uitgebouwd en werden er geleidelijk aan meer sites toegevoegd. Voortaan worden onder meer de documenten van de Beleidsraad en de Coördinatiecommissie VIPA volgens de principes van het document management beleid bewaard en gedeeld.

'Trash days' of opruimacties

7 van de 8 afdelingen van het departement hielden in 2013 een trash day of opruimdag. Een trash day is een dag of halve dag die volledig in het teken staat van het op orde zetten van het papieren klasement, digitale klasement en/of de mailboxen van een team of afdeling. Een ordelijk klasement of mailbox zorgt er immers voor dat medewerkers efficiënter kunnen werken doordat ze de informatie die ze nodig hebben sneller kunnen terugvinden.

Daarnaast werd tijdens de zomermaanden de actie 'Zet je mailbox en H-schijf op dieet' gelanceerd binnen het departement. Het was een sensibiliseringscampagne om collega's bewust te maken van de noodzaak om regelmatig hun mailbox en persoonlijke schijf op te ruimen. Hiervoor werd gebruik gemaakt van een gepersonaliseerde mailing, kwestie van iedereen persoonlijk aan te spreken. Elke collega werd geconfronteerd met de cijfers over de grootte van de eigen schijf, mailbox en gearhiveerde mails. Na de zomer volgde een nieuwe individuele mailing met de resultaten van de opruimwerkzaamheden. De deelnemers aan de opruimactie ruimden niet minder dan 35,9 GB aan mails en 19,3 GB documenten op de persoonlijke schijven op.

Internationaal beleid

De staf staat in voor de algemene coördinatie van internationale dossiers van het beleidsdomein WVG. Het gaat hier zowel om bilaterale, multilaterale als Europese dossiers. De coördinator is het centrale aanspreekpunt voor de collega-coördinatoren van andere beleidsdomeinen en voor de

contactpersonen binnen de WVG-agentschappen. De stafmedewerker internationaal beleid is ook deeltijds gedetacheerd naar de Vlaamse Vertegenwoordiging binnen de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie, waar hij het luik Sociale Zaken en Volksgezondheid opvolgt (Raadsformatie EPSCO) en dit binnen de structuren van de Belgische institutionele context.

De centrale raads werkgroep waar hij in zetelt is de Social Questions Working Party (SQWP) van de Raad van de Europese Unie. Dit orgaan – bestaande uit vertegenwoordigers van de 28 lidstaten (sinds 1 juli 2013 is Kroatië lid van de EU) – voert de technische discussies en onderhandelingen rond allerlei dossiers die ressorteren onder haar bevoegdheid.

Roterend voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie

Om de zes maanden neemt een lidstaat het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie (ook wel Raad van Ministers genoemd) waar. Het land dat voorzitter is leidt de vergaderingen, waarbij de ministers van alle lidstaten (EU28) samenkomen in functie van het te behandelen onderwerp (raadsformaties landbouw, transport, sociale zaken, etc.). De voorzitter stelt ook de agenda op en kan zo bepaalde thema's accentueren.

Met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon (1 december 2009) worden voorzitterschappen voortaan in trioverband georganiseerd ('trojka') om op die manier de continuïteit gedurende 18 maanden te verzekeren. De drie lidstaten die het trio voorzitterschap 2013-2014 vormen zijn Ierland en Litouwen (januari – december 2013) en Griekenland dat vanaf 1 januari tot 30 juni 2014 het voorzitterschap waarneemt.

Hun gezamenlijke prioriteiten waren en zijn (niet exhaustief):

- Aanpak van de economische en financiële crisis en versterking van de Europese Monetaire Unie via de implementatie van mechanismen voor economisch beheer en de versterking van de bankenunie;
- Afronden van de werkzaamheden betreffende het Meerjarig Financieel Kader voor de periode 2014-2020 en het finaliseren van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en Gemeenschappelijk Visserijbeleid;
- Beheer van het Europees Semester ter bevordering van de groei, fiscale consolidatie, structurele hervormingen en de strijd tegen werkloosheid, in het bijzonder jeugdwerkloosheid;
- Verbeteren van de concurrentiepositie van de Europese industrie, in het bijzonder die van de KMO's;
- Faciliteren van de ontwikkeling van een Europese energie-infrastructuur;
- Investeren in een moderne transportinfrastructuur;
- Ontwikkelen van beleidsobjectieven inzake migratie, veiligheid en justitie;
- Bevorderen van de EU handelsbetrekkingen;
- Ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulp versterken.

Wat de individuele accenten betreft:

- Ierland (januari – juni 2013): stabiliseren van de financieel-economische crisis op korte en langere termijn; investeren in jobs en duurzame groei; extern optreden van de EU;
- Litouwen (juli – december 2013): groei-georiënteerde economisch beheer en sterkere sociale dimensie; grotere investeringen in onderzoek en technologische ontwikkelingen, grotere integratie

van de interne markt; duurzame jobs en sociale zekerheid; promoten van democratische waarden en actieve bescherming van de rechten van EU-burgers;

· Griekenland (januari – juni 2014): huidig voorzitterschap: effectiever Europa met focus op de jongere generaties (groei en werkgelegenheid); solidariteit en cohesie; versterken van de positie van Europa in de wereld.

Consortium for Assistive Solutions Adoption (CASA)

Het Departement WVG is – in het kader van het Vlaanderen in Actie-programma Flanders' Care – sinds begin 2012 Lead Partner van het INTERREG IVC CASA-project dat handelt over de ontwikkeling van regionaal beleid en uitwisseling van kennis rond de uitrol van innovatieve ICT en diensten voor zelfstandig leven.

Het is in deze context dat de 14 CASA-partners (uit 13 Europese regio's) in hun eigen regio studiebezoeken organiseren voor het consortium teneinde goede praktijken uit te wisselen en samen te zoeken naar manieren voor de brede uitrol van Ambient Assistive Living (zelfstandig wonen), kortweg AAL.

Na de studiebezoek in Polen, Zuid-Denemarken en Andalusië, was het in oktober 2013 de beurt aan Vlaanderen om zijn studiebezoek te organiseren. Een 60-tal experts (artsen, professoren, academici, beleidsmedewerkers, etc.) uit de participerende regio's kregen uitleg over de organisatie en financiering van de zorg in Vlaanderen, de opzet van Flanders' Care, etc. en brachten tevens een bezoek aan iMinds, WZC Weverbos, PrOF-project.

Het laatste studiebezoek van 2013 werd in december georganiseerd door de Italiaanse regio's Veneto en Friuli-Venezia Giulia.

Het CASA-project vloeit voort uit samenwerkingen binnen het Coral-netwerk (Community of Regions for Assisted Living). Dit netwerk is gericht op de verbetering van de levens van Europese burgers via innovatie, ondernemerschap en partnerschap in de zorgsector. Meer dan 20 regio's zijn reeds lid van CORAL. Het Departement WVG neemt het voorzitterschap van dit netwerk waar.

Meer informatie over Coral en CASA: www.coral-europe.eu en www.casa-europe.eu

Strategisch Overlegorgaan Internationale Gelegenheden (SOIA)

SOIA fungeert als interdepartementaal overlegplatform voor alle beleidsrelevante internationale dossiers waarbij meer dan twee beleidsdomeinen betrokken zijn. Het platform komt maandelijks samen. Inhoudelijk worden de dossiers zowel strategisch (pro-actieve standpuntbepaling), als meer tactisch-operationeel (informatie-uitwisseling, coherentie en monitoring) opgevolgd. De plenaire punten worden voorbereid in verschillende dossierteams. WVG-experten maken onder meer deel uit van de dossierteams rond de zesde Staatshervorming, Cohesiebeleid, Meerjarig Financieel Kader (MFK), Single Market Act, Staatssteunregels/Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB), Strategie Multilateraal Beleid, OESO, Raad van Europa, Mensenrechten,...

Gelijke kansen

2012 is – achteraf bekeken – enigszins te beschouwen als een overgangsjaar voor het horizontale gelijkheidsbeleid voor de onderscheiden themata die er door gevat zijn:

- Enerzijds gold 2013 als het eerste volledige werkingsjaar tijdens hetwelk het eind 2012 gepresenteerde eerste actieplan 2012-2014 voor het thema handicap door Gelijke Kansen formeel als mededeling aan de Vlaamse regering voorgelegd.

- Anderzijds stond het Departement in het voorjaar van 2013 in voor het coördineren van de aan Gelijke Kansen Vlaanderen toe te leveren verslagfiches over het voorbije actieplan 2011-2012 voor het doelstellingenkader 'toegankelijkheid, gender en seksuele identiteit', en werd tevens aan alle WVG-entiteiten gevraagd om nieuwe actiefiches voor te stellen voor een nieuw samen te stellen actieplan 2013-2014. Dit nieuwe actieplan 2013-2014 werd nog niet formeel goedgekeurd en is dan ook nog niet online consulteerbaar.

Transversaal inclusief beleid voor de doelgroep personen met een handicap binnen het beleidsdomein WVG

In de loop van 2013 werd uitvoering gegeven aan strategisch project (SP) 9d uit de conceptnota Perspectief 2020, te weten 'het inclusiegegeven voor de doelgroep personen met een handicap uitwerken binnen het beleidsdomein WVG'.

Begin 2013 werd vanuit de WVG-entiteit het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) een oproep gelanceerd tot de erkende diensten ondersteuningsplan (DOP) om via nauwe samenwerking met de erkende diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg (DGAT) een groter bereik bij deze reguliere diensten te bewerkstelligen ten aanzien van de doelgroep personen met een handicap. Dit, voor de duur van één werkingsjaar, na hetwelk deze werking zou worden overgenomen door het Agentschap Zorg en Gezondheid en dus niet langer als projectsubsiëring zou gefinancierd worden.

Midden 2013 werden ook aanzienlijke kredieten vrij gemaakt vanuit het VAPH om enerzijds Centra voor Inclusieve Kinderopvang (CIK) te kunnen aanwijzen binnen de door Kind en Gezin erkende diensten voor kinderopvang, en om de erkende centra voor algemeen welzijnswerk (CAW) te versterken in hun aanbod van de zorgvorm 'begeleid zelfstandig wonen' voor 18- tot 25-jarige jongvolwassen personen met een licht verstandelijke beperking en bijkomende gedrags- en emotionele stoornissen (GES).

Medewerking aan de Belgische conferentie over rechten van kinderen en jongeren met een handicap

Op 21 en 22 november 2013 organiseerden de Belgische administraties met handicapbevoegdheid een conferentie te Brussel over de rechten van kinderen en jongeren met een handicap. Dit in het kader van de werking van de Raad van Europa, en meer bepaald als uitvloeisel van de werking van het subcomité CS-RPD, een expertencomité inzake handicap binnen het comité voor sociale cohesie.

Het Departement droeg zowel op financieel, organisatorisch als inhoudelijk vlak bij tot dit event. Naar inhoud toe werd vanuit de afdeling beleidsontwikkeling (BO) gerapporteerd over het decreet rechtspositie en over de integrale benadering van problemen bij kinderen en jongeren, waaronder deze van kinderen en jongeren met een handicap.

Vlaanderen in Actie – Flanders' Care

Flanders' Care bouwt zijn communicatie verder uit

Flanders' Care is een programma binnen Vlaanderen in Actie dat streeft naar een verbetering van de zorgkwaliteit door - via innovatie - verantwoord ondernemerschap in de zorg economie te stimuleren. Om die transitie te kunnen verwezenlijken, is een goede en duidelijke communicatie naar de belangrijkste stakeholders nodig. De stakeholders zijn ondernemers, kennisinstellingen, de zorg en ook de overheid zelf. Om deze reden is de website van Flanders' Care in een nieuw jasje gestoken begin 2013.

Er is ook gewerkt aan een communicatiegids waarin iedereen die betrokken is bij Flanders' Care eenvoudige richtlijnen kan terugvinden. Die werd aan de hand van een brandwiel opgesteld die de essentie van Flanders' Care als merk vervat. Op deze manier kan een langdurige en constante communicatie uitgebouwd worden. Tot slot werd een brochure (PDF) ontworpen met daarin een eenvoudige beschrijving van de werking van het programma Flanders' Care en de belangrijkste thema's. Daarnaast zullen ZorgandersTV en Carehome of the Future de komende twee jaar hun communicatielijnen mee inzetten om de communicatie over zorginnovatie en Flanders' Care te versterken.

Slimmer zorgen voor morgen: zoekconferentie en rondetafel

Zorg om talent: het vormt één van de belangrijkste pijlers van Flanders' Care, speerpunt van Vlaanderen in Actie. Omdat het aantrekken van nieuw personeel alleen niet zal volstaan, is het nodig om na te gaan hoe we het huidig zorgpersoneel 'slimmer' kunnen inzetten. In dat kader werd eind januari 2013 een zoekconferentie georganiseerd (via de methodiek van de Future Search). Hierbij werd een groep van zowel interne als externe experts en stakeholders en vertegenwoordigers uit het brede domein van zorg en welzijn samengebracht met als gezamenlijk doel ideeën en oplossingen te zoeken rond dit toekomstig beleid.

De resultaten van de zoekconferentie zijn voorgesteld op een rondetafel op 18 februari 2013 aan het brede werkveld. Dat gebeurde in aanwezigheid van de Vlaamse minister-president, de Vlaamse minister van Werk, en de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het was het hoogtepunt van een proces waarbij door middel van een world café met de stakeholders uit de zorgsector, kennisinstellingen, overheid en ondernemingen verwachtingen en knelpunten in kaart werden gebracht. Meer dan 350 stakeholders kregen zo de kans om actief deel te nemen aan de verdere vormgeving van die visie. Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zorgde voor de voorbereiding en organisatie van de conferentie.

Beurs Expo 60+

Van 2 tot en met 4 oktober 2013 vond de beurs Expo 60+ plaats in de Nekkerhal in Mechelen. Flanders' Care werd er voor de tweede maal vertegenwoordigd. Het was een gezamenlijk initiatief van het Contactpunt voor ondernemers in de zorg, Innovatiecentra, Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT), Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV), Flanders Investment & Trade (FIT) en het Departement WVG. Ook iMinds, Program Office van de Proeftuin Zorg, was vertegenwoordigd. Het doel van de deelname was het verder promoten en bekend maken van Flanders' Care binnen de zorg- en welzijnssector en het warm maken van ondernemers om te innoveren in de zorg. Gedurende drie dagen konden bezoekers op de beursstand terecht met al hun vragen. Het Departement WVG zorgde voor de voorbereiding en organisatie van de beursstand.

Over de Vlaamse grenzen heen

Het Europese luik van Flanders' Care draait op volle toeren. Ook buiten Vlaanderen worden regio's en landen geconfronteerd met een snel ouder worden bevolking en wordt gezocht naar oplossingen om aan de stijgende zorgvraag te voldoen. In dit kader zoeken we met Flanders' Care aansluiting bij Europese initiatieven en willen we kennisuitwisseling met andere landen/regio's stimuleren.

In dit kader is het CASA-project ontstaan. Het 'Consortium for Assistive Solutions Adoption' – kortweg CASA is een Europees Interreg IVC project en telt 14 partners uit 13 Europese regio's. Vlaanderen (Departement WVG) treedt op als Lead Partner in het kader van Flanders' Care als onderdeel van het programma Vlaanderen in Actie. De doelstelling van het CASA-project is de uitwisseling van kennis over innovatieve ICT onder andere via studiebezoeken naar de verschillende regio's. De study visit in Vlaanderen, Gent, vond plaats van 9 tot 11 oktober 2013. Er werden verschillende Vlaamse organisaties bezocht zoals ProF in Poperinge, Weverbos in Gent. De groep internationale experts was zo'n 60 man groot.

Daarnaast werd samengewerkt met de provincie Noord-Brabant uit Nederland aan een seminarie waar Nederlandse en Vlaamse ondernemers, kennisinstellingen,... niet alleen kennis konden op doen maar kennis konden maken met elkaar. De ConhIT beurs in Berlijn in april 2013, waar het FIT een groepsstand heeft, werd bezocht door de minister-president en minister van Welzijn. De Minister-president zette in naam van de drie regio's en Agoria, de Belgische evolutie inzake e-health in de verf en besteedde extra aandacht aan Flanders' Care en Vitalink. In juni werd in Polen samen met het departement een Flanders' Care seminarie georganiseerd rond innovatie in de ouderenzorg. Verder werd ook een Japanse delegatie ontvangen waarbij kennis werd uitgewisseld over hoe de uitdagingen rond ouderenzorg worden aangepakt.

Inzetten op innovatieve oplossingen die voldoen aan reële zorgnoden: vierde oproep demonstratieprojecten

In 2013 lanceerde het Departement WVG een vierde oproep Demonstratieprojecten Flanders' Care. Het doel van een demonstratieproject is de meerwaarde aantonen volgens de beide sporen die Flanders' Care uitzet, namelijk het zorgspoor en het economisch spoor. Hiermee worden concrete stappen gezet naar een slimme specialisatie waarbij op basis van Vlaams onderzoek en ontwikkeling een economisch antwoord geboden wordt op de zorgbehoeften die in Vlaanderen en elders in de wereld bestaan.

Deze Flanders' Care demonstratieprojecten richten zich op technologieën en diensten die de thuiszorg bevorderen en/of de autonomie van de zorgbehoevende persoon versterken. Omdat we geloven dat we niet alleen moeten inzetten op meer zorg, maar ook op slimmere zorg mikken deze projecten ook op technologieën en diensten voor het efficiënter inzetten van personeel in de thuiszorg, de thuisvervangende woonzorg of de intramurale zorg. De doelgroepen zijn ouderen, personen met een beperking en personen met een hersenaandoening.

De vijf gekozen demonstratieprojecten zijn:

- IV Showerpatch
- 'Het gekste idee is niet gek genoeg'. Een fixatievrij beleid in een woonzorgcentrum
- Mobiele zorgevaluatie in de praktijk gebracht

- ALTEBIS
- MHuDA

Om te vermijden dat de verschillende demonstratieprojecten losstaande, geïsoleerde initiatieven blijven in het zorginnovatielandschap, is een centrale, overkoepelende omkadering opgezet. De Programme Office wordt opgenomen door iMinds dat ook de Zorg Proeftuinen coördineert. Een compilatiefilmpje geeft je een goed overzicht van de geselecteerde projecten.

Organisatieontwikkeling

Het departement consolideerde haar dagelijks streven naar een performante en slagkrachtige overheidsorganisatie. In 2013 werd in dat kader de klemtoon gelegd op risicomangement. Om een organisatie efficiënt en effectief te beheersen moet namelijk duidelijkheid bestaan over de risico's die het behalen van de organisatiedoelstellingen bedreigen. Daartoe werd het bedrijfscontinuïteitsplan voor het tijdig herstel van de bedrijfskritische processen geactualiseerd. En een plan van aanpak voor risicomangement of- beheer werd geïnitieerd, dit om organisatiedoelen en afgeleide doel- en taakstellingen te bereiken en kansen te benutten.

Maturiteit

Bij de inschatting van de mate waarin het Departement WVG zijn organisatie beheerst, kreeg het departement in 2011 vier aanbevelingen mee. Twee daarvan werden gerealiseerd in 2012, één kon in 2013 worden afgevinkt. Het gaat om een informatiestuurplan dat uitwerking geeft aan de aanbeveling met betrekking tot een lange termijn ICT-plan, en werd sneller gerealiseerd dan aangekondigd. De laatste openstaande aanbeveling heeft een deadline in 2014. Daarmee zit de entiteit mooi op schema wat organisatiematuriteit betreft.

Audit Vlaanderen

Via het aanspreekpunt van de entiteit continueerde het departement een goede samenwerking met Audit Vlaanderen. In dat verband werd in 2013 voor het eerst samengewerkt aan een beleidsgericht rapport waarin aan de bevoegde minister(s) wordt gerapporteerd over de wijze waarop wordt omgegaan met de aanbevelingen uit de audit(s) van Audit Vlaanderen.

Leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid

De verkenning van het beleidsveld van het leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid die het departement in 2012 inzette, mondde uit in een eigen bijdrage aan de ontwikkeling van het gewenste concept van dat beleid door de Vlaamse overheid. Drie uitdagingen tekenden zich daarbij af.

- Hoe evalueren de belangrijkste actoren de huidige beschikbaarheid en procedures voor de terbeschikkingstelling van ondersteunende technologie en methodieken die erop gericht zijn extra levenskwaliteit te realiseren voor mensen die zich door overmacht beperkt zien in wat ze nog willen en kunnen, ongeacht hun leeftijd?
- Wat zal er veranderen aan het beleid ten aanzien van de hulp aan personen met een handicap op het vlak van het beschikbaar krijgen van mobiliteitshulpmiddelen, wetend dat zulks nu leeftijdsonafhankelijk gebeurt?
- Daarbij aansluitend: welke taken moet de Vlaamse overheid opnemen en hoe moet ze dat doen? Het departement formuleerde daarop een voorstel van tender om het concept van een

kenniscentrum voor expertiseopbouw inzake hulpmiddelen voor te bereiden – één van de uitgangspunten in het groenboek voor de staatshervorming.

Uiteindelijk werd de voorbereiding van een dergelijk kenniscentrum vertaald naar een reeks doelstellingen van een projectoproep waarop vier door het VAPH erkende voorzieningen met hun samenwerkingsverbanden intekenden. De doelgroep van deze projecten is ruim: chronisch zieken, personen met een handicap en ouderen – zonder enige leeftijdsbeperking en ermee rekening houdend dat hulpmiddelen voor deze doelgroep ook van belang kunnen zijn in het kader van revalidatie, palliatieve zorg en de zorg voor mensen met acute en andere stoornissen van mentale en/of fysieke aard.

Deze oproep wil de bestaande initiatiefnemers die betrokken zijn bij de ontwikkeling en/of verstrekking van hulpmiddelen financieel ondersteunen in hun inspanningen om deze verstrekking meer betaalbaar, meer accuraat, te maken. Drie soorten van prospectieve acties worden daarbij ondersteund:

- De voorbereiding van de functionele analyse van een interactieve en informatieve databank voor gebruikers, overheden, producenten, verstreckers en verwijzers,...
- De ondersteuning van de productontwikkeling met betrekking tot communicatiegerelateerde en mobiliteitshulpmiddelen
- De ontwikkeling van programma's voor hergebruik van die hulpmiddelen.

Afdeling Beheersmonitoring

De afdeling Beheersmonitoring verzorgt de informatieregie en werkte in 2013 mee aan het ter beschikking stellen van data voor het gebruikers- en toegangsbeheer van diverse elektronische toepassingen. In dezelfde context werd het decreet over gegevensdeling in de zorg voorbereid. Omdat er vaak verwarring bestaat over betekenis van begrippen binnen WVG, ontwikkelde de afdeling een thesaurus, met oog op publicatie in 2014. Het Departement WVG ontving in 2013 twintig klachten. Dit cijfer ligt in lijn met de vorige jaren.

De begroting 2014 werd voor het eerst opgemaakt in de nieuwe applicatie BUTEO. De afdeling coördineerde de invoering van de applicatie in het beleidsdomein en fungeerde als helpdesk.

De afdeling Beheersmonitoring was trekkende partner in de opmaak van de conceptnota over een nieuw doelstellingenmanagement voor de Vlaamse overheid. Nog in 2013 werd werk gemaakt van een missie en visie voor het beleidsdomein WVG.

Informatieregie

Het voorzieningenkadaster als open data

Om de informatisering (en meer bepaald de gegevensdeling) in de zorg mogelijk te maken, is er nood aan een unieke identifier voor zorgvoorzieningen en zorgverleners, net zoals er een rijksregisternummer is voor burgers. Het (voorlopig) federale eHealth-platform bouwde een databank met basisidentificatiedata van alle erkende zorgverleners en alle erkende zorgvoorzieningen in ons land. Die databank heet CoBRHA (Common Base Registry for Health Care Actors).

De databank wordt momenteel gebruikt voor het gebruikers- en toegangsbeheer van diverse elektronische toepassingen, zoals INSISTO voor de Intersectorale Toegangspoort voor de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp, maar ook voor het eLoket van het Vlaamse Agentschap Zorg en Gezondheid. Verder worden de data ook gebruikt voor het voeden van de landkaarten op <http://www.geopunt.be/kaart>, als moederbestand voor het Platform Welzijn en Gezondheid (dat sociale kaarten voedt), voor toepassingen van WVG-agentschappen (zoals Modular, het dossieropvolgingsstelsel voor de inspecteurs van het beleidsdomein WVG), ... De WVG-data in CoBRHA zijn ook als open data beschikbaar op de website van WVG.

Decreet betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg

Op 31 januari 2014 keurde de Vlaamse Regering het ontwerp van decreet over het netwerk voor digitale gegevensdeling in de zorg goed. Dit werd in de loop van 2013 voorbereid. Dit decreet maakt het mogelijk dat zorg- en hulpverleners gegevens van een zorggebruiker elektronisch met elkaar kunnen uitwisselen. Voorwaarde is dat de zorggebruiker daarmee akkoord is.

Met de goedkeuring van het decreet gaf de regering het startschot voor het delen van zorggegevens tussen zorg- en hulpverleners. Dat zal leiden tot een betere en efficiëntere zorg in functie van de gebruiker. De zorg- en hulpverleners zullen namelijk beschikken over accurate en actuele informatie. Zo moeten zij en de zorggebruiker minder tijd verspillen aan het (in)geven van administratieve gegevens.

Bovendien kan het netwerk ook dubbele onderzoeken vermijden. Heeft een zorggebruiker zijn verhaal gedaan bij de ene zorgverlener of werd hij daar onderzocht, dan moet dit dankzij het nieuwe systeem niet meer gebeuren na een doorverwijzing. Op die manier zal de zorg ook veiliger worden. Als de ene arts weet wat de andere arts al heeft voorgeschreven, daalt het risico op conflicterende medicatie, om maar één voorbeeld te geven.

De zorggebruiker krijgt een centrale rol in het decreet. Zonder zijn toestemming worden er geen gegevens gedeeld tussen zijn zorg- en hulpverleners. We starten door met het netwerk gebruik te maken van de basisdiensten die aangeboden worden door eHealth, in samenwerking met de Vlaamse Dienstenintegrator. Dat is van belang om op termijn doelstellingen in het kader van automatische rechtentoekenningen te kunnen realiseren, bijvoorbeeld wanneer een bepaalde graad van zorgbehoefte aanleiding geeft tot een tegemoetkoming.

Ook de stakeholders (de voorzieningen, de zorgverleners, de ziekenfondsen...) spelen een centrale rol in het decreet. Zij zullen het netwerk immers samen vorm geven. Om dat goed te kunnen doen, wordt er een nieuw Vlaams extern verzelfstandigd agentschap opgericht. De raad van bestuur van dat agentschap zal bestaan uit die stakeholders. Het agentschap zal zich dan bezig houden met specifieke thema's, zoals de uitwisselbaarheid van zorggegevens of het gebruik van het netwerk om de sociale bescherming en de zorgverzekering te automatiseren.

De afdeling Beheersmonitoring werkte samen met het juridisch team van de afdeling Beleidsontwikkeling intensief mee aan de totstandkoming van dit ontwerp.

Thesaurus

Een van de struikelblokken in de informatieregie blijft dat er heel wat verwarring bestaat over de betekenis van begrippen die op dagelijkse basis worden gebruikt. Het beleidsdomein WVG beschikt over een complex begrippenkader dat historisch en organisch is gegroeid vanuit de verschillende sectoren. Dit creëert problemen op diverse vlakken: gegevensdeling, rapportering, communicatie, projectwerking, enzovoort. In het kader van de nieuwe focus op intersectorale samenwerking investeert het Departement WVG in de bouw van een thesaurus, een instrument om op een gestructureerde manier het begrippenkader van een organisatie te documenteren en weer te geven. Het gebruik van een thesaurus kadert binnen het streven naar semantische interoperabiliteit, het vermogen van een organisatie (zowel de medewerkers als de informatiesystemen die ze gebruiken) om informatie op dezelfde manier te interpreteren.

In 2013 werd in het Departement WVG een proof of concept uitgewerkt voor de bouw van een WVG-thesaurus, een oefening die de afdeling Beheersmonitoring en de afdeling Beleidsontwikkeling samen maakten. Hierin werd geprobeerd om de waarde van een thesaurus voor het beleidsdomein WVG aan te tonen en te onderzoeken op welke manier dit instrument kan geïmplementeerd worden. De focus in deze proof of concept lag op het begrippenkader met betrekking tot de intersectorale toegangspoort. De oefening resulteerde in een rapport en een proefthesaurus. Het Managementcomité WVG besliste op basis van deze resultaten om het project verder te zetten en om de WVG-thesaurus stelselmatig verder uit te bouwen.

Volgend op deze beslissing werd in het najaar van 2013 op verschillende pistes verder gewerkt aan de bouw van de WVG-thesaurus. Vooreerst werd een methodologie uitgewerkt voor de validatie van de begrippen in de thesaurus. Vervolgens werd de thesaurus inhoudelijk verder uitgewerkt met het luik intersectorale toegangspoort en met een luik zorgaanbod. Daarna werd het project met betrekking tot de (juridische) harmonisering van instrumenten en procedures in de zorg mee opgevolgd en ondersteund. Tot slot werd de publicatie van de thesaurus voorbereid. Deze voorbereidingen moeten in 2014 resulteren in een eerste publicatie van de thesaurus, onder de vorm van enerzijds een thesauruswebsite en anderzijds gestructureerde open-data-formaten.

Begroting

De afdeling Beheersmonitoring ziet erop toe dat het proces van de begrotingsopstelling conform de plannings- en beheerscyclus verloopt en gaat na of de voorstellen van de entiteiten van het beleidsdomein in overeenstemming zijn met de beheersovereenkomsten. De afdeling zorgt voor de consolidatie van voorstellen en voor duiding binnen een langetermijnperspectief. Ze verzorgt de externe coördinatie van de begrotingsopmaak met de beleidsverantwoordelijken en de controleinstanties.

De afdeling verzorgde de coördinatie van de opmaak van de begroting 2014 en van de aanpassingen aan de begroting 2013. In dit verband zorgde de afdeling eveneens voor het herverdelen van diverse kredieten binnen de begroting van het beleidsdomein. De afdeling stelde ook de nodige werkmiddelen (toelagen) ter beschikking van de verschillende rechtspersonen van het beleidsdomein. Waar nodig werden ook specifieke financiële dossiers gecoördineerd of geadviseerd.

De afdeling ondersteunde verder de vernieuwing van het financiële instrumentarium en tracht in dit verband te komen tot een koppeling van financiële gegevens met beleidsgegevens. Dit blijkt niet evident te zijn bij gebrek aan gemeenschappelijke referentiebestanden in de verschillende ondersteunende systemen.

Verhouding middelen Vlaamse overheid

Het totale budget van de Vlaamse overheid bedroeg in 2013 bijna 27,7 miljard euro. Het beleidsdomein WVG beschikte over een budget van net geen 4 miljard euro. Met 14,40 % van de totale uitgavenkredieten is het beleidsdomein WVG hiermee het tweede grootste beleidsdomein.

Van het totale budget van het beleidsdomein WVG wordt ruim 366 miljoen euro beheerd door het departement. Hiervan werd zo'n 15 miljoen euro aangewend voor de werking van het departement en zo'n 351 miljoen voor de uitvoering van het beleid.

Nieuwe financiële administratie

De wijze waarop de Vlaamse overheid haar financiën opvolgt en beheert is reeds enige tijd aan veranderingen onderhevig. Na de invoering van het Rekendecreet vanaf 1 januari 2012 werd de wetgeving op beperkte punten aangepast, dat met het oog op het vereenvoudigen van een aantal processen. Vanuit de afdeling werd hieraan actief meegewerkt.

Daarnaast werd de door het Departement Financiën en Begroting ontwikkelde applicatie voor de opmaak van de begroting (BUTEO) nu ook actief gebruikt. De opmaak van de begroting 2014 verliep voor het eerst via deze toepassing. Het beleidsdomein WVG maakte deel uit van de groep van

beleidsdomeinen die de applicatie in haar volledigheid kon testen. De afdeling coördineerde de invoering van de applicatie binnen het beleidsdomein en fungeerde ook als eerstelijns helpdesk.

Tot slot wordt vanuit de afdeling getracht om koppelingen tussen beleid en financiële gegevens mogelijk te maken. In dit verband werd samen met het IVA Centrale Accounting en het IVA Zorg en Gezondheid een project rond de ontwikkeling van een analytische boekhouding opgezet. Het blijkt echter niet evident om op een gestructureerde wijze gegevens met elkaar te verbinden en deze voor verschillende doeleinden aan te wenden. De gemeenschappelijke referentiebestanden ontbreken in de ondersteunende systemen. Hieraan zal in 2014 verder gewerkt worden.

Doelstellingenmanagement

Begin 2013 werd gestart met het ontwikkelen van een conceptnota 'naar een nieuw doelstellingenmanagement binnen de Vlaamse overheid'. Het Departement WVG was hier een van de trekkende partners. De grote beleidsuitdaging is om uiteindelijk te komen tot één doelstellingenkader voor de Vlaamse overheid waaraan één efficiënte monitoring is gekoppeld. Eind 2013 werd het concept en het bijbehorende projectplan goedgekeurd door het CAG. Begin 2014 startte het project. Vanaf de start trekt het Departement WVG dit project samen met het Departement BZ (Bestuurszaken) en het Departement DAR (Diensten Algemeen Regeringsbeleid).

Missie en visie

In opdracht van het Managementcomité WVG werd in 2013 werk gemaakt van een missie en visie voor het beleidsdomein WVG. Deze werd uitgewerkt door een werkgroep met vertegenwoordigers uit alle entiteiten van WVG, het departement nam hierin de coördinerende rol op. De missie en visie van WVG werd uiteindelijk vertaald in beelden aan de hand van een kort filmpje. Op een seminarie voor het top en-middenkader in september 2013 werd de missie voorgesteld en werd er een dag lang gewerkt rond verbinding. In 2014 zal de missie naar de verschillende entiteiten van WVG uitgerold worden.

Missie

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wil, samen met de agentschappen en in dialoog met de partners op het terrein, mee bouwen aan het beleid van de Vlaamse overheid, dat zorg op maat op een doeltreffende manier realiseert.

Visie

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin staat ten dienste van de bevolking in Vlaanderen en in Brussel, en van de Vlaamse Regering. Het departement streeft ernaar om het welzijn en de gezondheid van de bevolking te verhogen op persoonlijk en algemeen maatschappelijk vlak om te komen tot een levenskwaliteit die de vergelijking met het Europese topniveau doorstaat. Daartoe inventariseert het departement de noden, behoeften en opportuniteiten van onze samenleving en het evalueert het ter zake gevoerde beleid. Dat beleid wordt uitgevoerd door het aansturen van organisaties, het scheppen van randvoorwaarden en door het zelf organiseren van eigen dienstverlening.

Bij het uitvoeren en volbrengen van de vooropgestelde missie zal het departement zich voornamelijk laten leiden door de volgende principes.

Participatie

In de beleidsvoorbereiding en in de beleidsuitvoering wil het departement de inspraak en betrokkenheid bevorderen en zorgen voor een zo breed mogelijk bereik van het aanbod. Enerzijds wil het departement inspraak en betrokkenheid bevorderen bij de voorbereiding en uitvoering van het beleid. Anderzijds wil het ervoor zorgen dat zijn aanbod een zo breed mogelijk bereik heeft. Hierbij geeft het departement bijzondere aandacht aan het voorkomen van uitsluitingmechanismen en aan het bereiken van de meest kwetsbare groepen in de samenleving.

Subsidiariteit

Het departement zoekt naar oplossingen die naar organisatievorm het best aansluiten bij de noden van de gebruiker van de dienstverlening. Daarnaast wil het departement de dienstverleners responsabiliseren voor de kwaliteit van hun aanbod.

Het departement zal slechts voorstellen om eigen dienstverlening op te zetten, wanneer een evenwaardig initiatief hiertoe elders ontbreekt. Oplossingen op het meest geschikte bestuursniveau worden gezocht, alternatieven worden voorgelegd.

Inclusiviteit

Het departement overlegt bij de beleidsondersteuning en bij de eigen beleidsuitvoering met de relevante actoren binnen en buiten het beleidsdomein in een geest van volwaardig partnerschap.

Integrale kwaliteitszorg

De interne werking van het departement wordt voortdurend in al haar aspecten geoptimaliseerd. Extern en intern stelt het departement zich klantgericht op en streeft het naar een voldoende en kwalitatief aanbod van diensten. Alle elementen die de efficiëntie van onze organisatie bepalen, worden voortdurend verbeterd. Het dynamische karakter mag hier zeker niet uit het oog worden verloren.

Kennisdeling en -borging

Het departement voert een gericht beleid met betrekking tot het verwerven van beleidsrelevante informatie en zet een systeem op dat het delen van die kennis waarborgt. Ook voor de kennis over het eigen optreden en handelen, wordt een systeem van kennisdeling en -borging ontwikkeld.

Internationale context

Het departement positioneert zich in een internationale context. Dat betekent enerzijds dat internationaal relevante ontwikkelingen proactief worden gecapteerd. Anderzijds participeert het departement ook aan internationale fora waardoor het zijn expertise ter beschikking stelt van geïnteresseerde partners.

Klachtenmanagement

Klachtenrapportage per beleidsdomein van de Vlaamse overheid

Sinds medio 2011 voorziet artikel 12 van het Vlaams klachtendecreet van 1 juni 2001 dat de rapportage over de klachtenbehandeling aan de Vlaamse ombudsdienst uitgebracht wordt door het centraal punt van elk beleidsdomein. De aanbeveling van het klachtendecreet hierbij is dat er een managementvisie op klachtenbehandeling per beleidsdomein ingevuld wordt. Hoe minder managementvisie er aanwezig is, hoe groter de kans dat klachten verloren gaan. Een klacht is te zien als een kans op een verbetering van de dienstverlening.

De globale klachtenrapportages per beleidsdomein van de Vlaamse overheid moeten toelaten beleidsconclusies te trekken uit die rapporten die niet alleen kwantitatieve gegevens bevatten (aantal dossiers, behandeltermijnen, ...) maar ook inhoudelijk duiden over welke aspecten van de dienstverlening de burgers niet tevreden zijn, en bijsturing van de dienstverlening vragen.

In 2013 maakten de agentschappen en het departement van het beleidsdomein WVG voor de tweede maal samen een gecoördineerd rapport over hun klachtenbehandeling dat door het departement, zijnde het centraal punt voor het beleidsdomein WVG, bij de Vlaamse ombudsdienst is ingediend. Dit klachtenrapport wordt vooraf aan de Beleidsraad WVG voorgelegd.

Klachtenrapportage van het Departement WVG en het VIPA samen

De rapportage over de klachtenbehandeling van het Departement WVG en van het Vlaams Fonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA), die door een leidinggevende worden aangestuurd, gebeurt samen in één rapport.

Voor het departement omvat de dienstverlening de diensten van de secretaris-generaal, de afdelingen Beheersmonitoring, Beleidsontwikkeling, het Kenniscentrum WVG, de afdeling Welzijn en Samenleving, en de management-ondersteunende diensten (MOD's) met de afdelingen Personeel en Ondersteuning Werking.

Voor het VIPA betreft de dienstverlening de financiële steun aan welzijns- en gezondheidsvoorzieningen die infrastructuurwerken willen uitvoeren. Die financiële steun maakt het mogelijk voorzieningen aan te bieden die betaalbaar zijn en tegelijk beantwoorden aan de hedendaagse eisen inzake woon- en zorgcomfort.

Het totaal aantal klachten in 2013

In het werkjaar 2013 hebben het Departement WVG en het VIPA in totaal 20 klachten ontvangen die ontvankelijke en niet-ontvankelijke klachten omvatten.

De ontvankelijke klachten gaan over de dienstverlening op de eerste lijn van de afdeling Welzijn en Samenleving van het departement, van het VIPA, van de MOD WVG-afdeling Personeel, en ook van de zogenoemde tweedelijnswelzijnsvoorzieningen die door het departement en in het bijzonder door de afdeling Welzijn en Samenleving worden aangestuurd (via erkenning en/of subsidiëring van hun werking). Daarnaast ontvangen we ook klachten over de werking van andere diensten die buiten de bevoegdheden van het departement vallen en die we voor behandeling doorverwijzen naar de bevoegde instanties.

Sinds 2007 varieert het jaarlijks totaal aantal klachten binnen de range van 14 tot 21 klachten.

De eerstelijnsklachtenbehandeling in 2013

De klachtenbehandeling volgens het Vlaams klachtendecreet is in eerste instantie voorzien voor reacties van ongenoegen over de eigen dienstverlening van het Departement WVG en het VIPA (eerstelijnsklachtenbehandeling). Het aantal klachten is naar gewoonte gering in aantal. In 2013 ontving het departement slechts één ontvankelijke klacht en het VIPA drie ontvankelijke klachten over de eigen dienstverlening. Die hadden, algemeen beschouwd, betrekking op communicatiestoornissen in de dienstverlening. Concreter gesteld, was er een klacht over de technische en gratis toegankelijkheid van het Meldpunt 1712 voor misbruik, geweld en kindermishandeling. De VIPA-klachten betroffen uiteenlopend de gevolgen van een onbeslist dossier

met betrekking tot de beschikbare kredieten, van acute werkoverlast op de afdeling, en een te verduidelijken element van de regelgeving.

De personeelsklachtenbehandeling in 2013

Binnen de vrijwillige behandeling van klachten van personeelsleden – want die klachten vallen in 2013 nog altijd buiten het kader van het Vlaams klachtendecreet en de bijbehorende Omzendbrief van de Vlaamse Regering – werden in 2013 twee klachten behandeld, een daling bij vergelijking met 2012 (vier) en 2011 (vijf). De scope van de MOD WVG-afdeling Personeel omvat alle personeelsleden van het Ministerie WVG. Over de dienstverlening van de MOD WVG-afdeling Ondersteuning Werking werden geen klachten ontvangen. Sinds einde 2012 is de Vlaamse Ombudsdienst, via een wijziging van het Vlaams Ombudsdecreet (van 7 juli 1998), ook bevoegd als externe tweede lijn voor de behandeling van klachten van personeelsleden.

De interne tweedelijnsklachtenbehandeling in 2013

Klachtenbehandeling door het departement gebeurt ook voor uitingen van ontevredenheid over de dienstverlening van welzijnsvoorzieningen die door het departement worden erkend of geregistreerd of gesubsidieerd. Ze vormen de groep van de tweedelijnsvoorzieningen die dienstverlening verstrekken aan veel burgers binnen het kader van armoedebestrijding, algemeen welzijnswerk, integrale gezinszorg, opvoedingsondersteuning, ... Die klachtenbehandeling noemen we de interne tweedelijnsklachtenbehandeling die kenmerkend is voor het beleidsdomein WVG binnen de globale scope van de Vlaamse overheid. Even kenmerkend is het Vlaams kwaliteitsdecreet (van 17/10/2003) dat onder meer de welzijnsvoorzieningen verplicht om in eerste instantie over de eigen dienstverlening intern klachtenbemiddeling en –behandeling te organiseren. Als die klachtenbehandeling niet leidt tot het gewenste resultaat, kunnen de verzoekers terecht bij het aansturende departement dat in tweede instantie als interne tweede lijn de behandeling van de klachten opneemt. Ook hier is het aantal ontvangen klachten gering: in 2013 ontving het departement drie klachten, namelijk over de dienstverlening van een dienst Tele-Onthaal, een vereniging waar armen het woord nemen en een centrum voor integrale gezinszorg (CIG). Meestal gebeurt het klachtenonderzoek met betrekking tot welzijnsvoorzieningen samen met het agentschap Zorginspectie.

De doorverwijzing van klachten in 2013

Elf burgers die met hun klacht bij het Departement WVG verkeerdelijk terecht kwamen, kregen de gevraagde informatie over waar ze verder terecht kunnen, of werden passend doorverwezen naar andere agentschappen van het beleidsdomein WVG of naar diensten van de federale overheid die voor hun klacht bevoegd zijn, en het nodige kunnen doen om hen verder te helpen.

De kwaliteitsverbetering van de dienstverlening

Klachtenbehandeling is één van de hefboomen om de kwaliteit van de dienstverlening van de overheid te verbeteren. Concreet leidt klachtenbehandeling tot het uitwerken van verbeteracties. Zo werd bijvoorbeeld naar aanleiding van een klacht vastgesteld dat het Meldpunt 1712 voor misbruik, geweld en kindermishandeling de minderjarigen slechts in beperkte mate bereikt. De afdeling Beleidsontwikkeling WVG heeft daarom een onderzoeksopdracht gegeven aan het kennis- en expertisecentrum Kind en Samenleving om beleidsaanbevelingen voor te stellen. Het finale onderzoeksrapport wordt begin 2014 verwacht.

Een ander voorbeeld betreft het VIPA dat ernaar streeft de procedurele ontvankelijkheidstermijn, die een termijn van orde is en niet afdwingbaar is, toch toe te passen, door ingeval van een tijdelijke hoge werklast binnen het VIPA, de werklast te verdelen over meerdere dossierbehandelaars.

Met betrekking tot de sectorale regelgeving over gezinnen met kinderen bereidt het VIPA in 2014 een aanpassing van die regelgeving voor, namelijk dat de lokale diensten buurtgerichte kinderopvang die verbonden moeten zijn met een kinderdagverblijf, daadwerkelijk fysiek ingebed moeten zijn in een kinderdagverblijf.

Het VIPA beraadt zich over hoe signalen over onduidelijkheden in de regelgeving het best worden ondervangen om de initiatiefnemers van infrastructuurwerken duidelijk te informeren: via een omzendbrief, of via publicatie van norminterpretaties op de VIPA-internetsite, ...

Binnen het kader van het onderzoek van een personeelsklacht heeft de Vlaamse Ombudsdienst contact opgenomen met de Federale ombudsman om de structurele samenwerking van de federale pensioencommissie bij de FOD Volksgezondheid met de personeelsdiensten bij de Vlaamse overheid nader te bekijken en na evaluatie desgevallend te laten bijsturen.

Beleidsraad

In het laatste volledige jaar van deze legislatuur vergaderde de Beleidsraad WVG negen keer. Eén vergadering werd afgelast. Van de 349 agendapunten werden er 235 (67%) door het departement ingediend. Ook het kabinet diende met 67 agendapunten heel wat agendapunten in. Om de besluitvorming te faciliteren maakte het departement dikwijls gebruik van een daarvoor situerende nota of vroeg ze dit aan het betrokken agentschap. 12% werd door één van de agentschappen ingediend.

Dit jaar was de minister één keer verontschuldigd wegens persoonlijke redenen. Dit getuigt van het belang dat binnen het beleidsdomein gehecht wordt aan de goede afstemming van beleid en uitvoering via de organen die daarvoor opgericht werden in het decreet Beter Bestuurlijk Beleid.

Wat de geagendeerde thema's betreft, kregen de beleidsontwikkeling, de monitoring als de afstemming van het beleid en de werking binnen het beleidsdomein ongeveer evenveel aandacht.

Afdeling Beleidsontwikkeling

Beleid is wat de afdeling drijft: het bepalen van doelen, middelen en een tijdpad in onderlinge samenhang, in dit geval binnen het domein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

De minister van WVG is daarbij de eerste klant. De coördinatie van de opmaak van de beleidsbrief is dan ook een jaarlijks terugkerende taak. Het is de biotoop waarbinnen de afdeling, in samenwerking en overleg met de relevante partners, haar werkzaamheden ontplooit. Dat zijn in de eerste plaats de overige entiteiten van het beleidsdomein (Jongerenwelzijn, Zorg en Gezondheid, Kind en Gezin, Welzijn en Samenleving, het agentschap voor Personen met een Handicap, VIPA...) maar meer en meer ook sommige collega's van andere beleidsdomeinen als Wonen, Ruimtelijke ordening, Werk, Onderwijs, Landbouw en (het federale ministerie van) Justitie.

Beleid, het maken ervan en het uitvoeren ervan, is een continu proces. Een cyclus gekenmerkt door agendavorming, beleidsvoorbereiding, beleidsbepaling (van prioriteiten), beleidsuitvoering en beleidsevaluatie.

Het is binnen deze context dat de afdeling opereert. In een ogenschijnlijk heterogene samenstelling met een juridisch team, een team integrale jeugdhulp en een team... beleid. Dat zich evenwel dagelijks op de werkvloer verbindt tot een samenwerkende entiteit die diverse competenties inzet om beleid te ontwikkelen via (ondersteuning van) de opmaak van decreten, beleidsnota's en rapporten.

Decreten, beleidsnota's en rapporten

In 2013 leverde de afdeling een uitvoerige bijdrage aan volgende decreten:

- Het decreet pleegzorg
- Het decreet gegevensdeling
- Het decreet persoonsvolgende financiering

Stuk voor stuk voorbeelden van een kaderwetgeving die de filosofie van het overheidsoptreden bij de maatschappelijke opbouw van welzijn en gezondheid moet 'legaliseren' tot:

- een horizontale, geïntegreerde en intersectoraal afgestemde benadering van het hulp- en zorgaanbod dat vermaatschappelijking vooropstelt;
- het aanbieden van zorg op maat door een netwerk van samenwerkende hulpverleners die onderling gegevens uitwisselen;
- het financieel faciliteren van een aantal niet-medische zorgkosten voor personen met een erkende handicap en een vastgestelde ondersteuningsnood.

In 2013 bereidde de afdeling verder de nakende staatshervorming voor. Verschillende medewerkers namen deel aan de activiteiten van de werkgroepen rond gezondheids- en ouderenbeleid, kinderbijslag en justitie. Dat resulteerde in de publicatie van een Groenboek dat de minister-president op 23 september 2013 aan het Vlaams Parlement overhandigde.

De afdeling was ook zeer actief in de beleidslijn geweld, misbruik en kindermishandeling.

Op 3 juli 2013 keurde het Vlaams Parlement het (tweede) decreet integrale jeugdhulp goed. Het heeft 10 jaar aan overleg, onderhandeling, experiment en evaluatie gevraagd voor we een nieuwe organisatiestructuur voor de jeugdhulp, met netwerken als deelaspect, konden installeren. Het decreet bezegelt dit proces legistisch en heeft belangrijke consequenties voor de organisatie van de jeugdhulp en daardoor ook van de afdeling.

Beleidsgerichte bijdragen

Verdere implementatie van de interne staatshervorming

Om te komen tot een efficiëntere en effectievere werking van de verschillende bestuursniveaus in Vlaanderen, werd de voorbije jaren een interne staatshervorming doorgevoerd met duidelijk gescheiden bevoegdheidspakketten voor Vlaanderen, de provincies en de gemeenten. In het beleidsdomein WVG coördineerde de afdeling beleidsontwikkeling het proces. De bevoegdheden van de provincies inzake welzijn en gezondheid werden opgenomen in een decreet en een daaraan gekoppeld bestuursakkoord. Het decreet werd op 31 mei door de Vlaamse Regering bekrachtigd, de bestuursakkoorden werden in april al goedgekeurd. Op het terrein worden vanaf 1 januari 2014 heel wat middelen (evenals de daaraan verbonden engagements) overgenomen.

Werk- en zorgtrajecten

De afdeling werkte samen met het Departement WSE het voorbije jaar verder aan de ontwikkeling van activeringstrajecten en trajecten maatschappelijke oriëntatie. Met dit aanbod wil de Vlaamse overheid personen die omwille van medische, mentale, psychische, psychiatrische en/of sociale redenen, op korte en middellange termijn niet kunnen toegeleid worden naar de reguliere arbeidsmarkt toch zinvol laten participeren aan de maatschappij. Na veelvuldige afstemming met het werkveld legden we de uitwerking van de werk- en zorgtrajecten vast in een conceptnota die in juni 2013 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. In het najaar hebben we deze conceptnota, samen met de juridische teams van WVG en WSE, vertaald naar een decretale tekst.

Kwaliteitsbeleid: deugdelijk bestuur en kwaliteitsdecreet

De afdeling stuurde een 'intersectorale werkgroep kwaliteitsbeleid' aan om te rapporteren over de evolutie van de zorg voor kwaliteit en de kwaliteit van de zorg in de welzijns- en gezondheidssector. Na goedkeuring door de beleidsraad werd het kwaliteitsrapport aan het parlement bezorgd.

De intersectorale werkgroep maakte verder werk van een aantal punctuele opdrachten van de beleidsraad: het formuleren en introduceren van kwaliteitsbepalingen inzake de aanpak van grensoverschrijdend gedrag, inzake goed bestuur van de voorzieningen en inzake voldoende kennis van het Nederlands door buitenlandse zorgverstrekkers. De werkzaamheden hierrond worden verder gezet.

Thesaurus

Binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wordt terminologie vrij en willekeurig gebruikt, en dit zowel in wetgeving, datasystemen, toepassingen als documenten. Om tegemoet te komen aan de pijnpunten die daarmee verband houden, is er nood aan een uniforme thesaurus, een instrument dat trefwoorden verzamelt, definieert en in hun samenhang ordent. De afdeling beleidsontwikkeling startte - in samenwerking met de afdeling Beheersmonitoring - met de

uitwerking van een thesaurus, in een eerste fase beperkt tot gebruik door de Vlaamse administratie en afgebakend tot het begrippenkader van de intersectorale toegangspoort.

Bijdrage van de administratie aan het regeerakkoord

De bijdrage aan het regeerakkoord van de volgende Vlaamse Regering is samengesteld volgens de hoofdstukken van het Vlaanderen in Actie- plan. 'De warme samenleving' vormt daarin één van de hoofdstukken. Het omvat drie subhoofdstukken, met respectievelijk de beleidsprioriteiten voor het integratie- en inburgeringsbeleid, het gelijkheidsbeleid en het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

De afdeling beleidsontwikkeling startte in 2013 met de uitwerking van de beleidsprioriteiten voor het beleidsdomein WVG. Een redactieteam, samengesteld met leden uit het departement en alle agentschappen van het beleidsdomein, verzamelde en bewerkte de gegevens. De afdeling coördineerde de integratie van de drie subluiken tot één consistent en samenhangend hoofdstuk: 'De warme samenleving'.

Juridische bijdragen

De uitwerking van een nieuwe regeling voor voorafgaande vergunningen in de residentiële ouderenzorg

Om de erkende capaciteit in de ouderenzorg budgettair correct te kunnen inschatten en beheersbaar te houden in het licht van de implementatie van de zesde staatshervorming, is ervoor gekozen de thans al voorafgaand vergunde 21.798 woongelegenheden in woonzorgcentra en 1.236 woongelegenheden in centra voor kortverblijf eerst te dynamiseren vooraleer nog nieuwe initiatieven te honoreren. De afdeling vertaalde dit naar een besluit dat de Vlaamse Regering op 20 december 2013 goedkeurde.

De opmaak van een inspectiedecreet

De uitvoering van inspecties in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid vereist één decreetale basis. Een ontwerp van decreet werd voorbereid met het oog op behandeling door de volgende Vlaamse Regering.

De uitvoering van lokale ouderenparticipatie

Om uitvoering te geven aan het aangepaste ouderenparticipatiedecreet van 7 december 2012 ontwierp de afdeling, na overleg met de Vlaamse ouderenraad en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, een besluit houdende de regels voor de erkenning en de subsidiëring van relevante partnerorganisaties. De Vlaamse Regering keurde dit besluit op 20 december 2013 definitief goed.

De Diensten van Algemeen Economisch Belang

Om uitvoering te geven aan het door de Europese Commissie goedgekeurde nieuwe pakket maatregelen betreffende staatssteun voor diensten van algemeen economisch belang heeft het Beleidsdomein WVG een werkgroep belast met een proactieve aanpak van dit dossier. WVG aligneert zich daarbij op wat op Vlaams niveau gevraagd wordt rond rapportering aan de Europese Commissie. Het juridisch team stuurt deze werkgroep aan.

Kinderarmoede

Lokale besturen krijgen in 2014 een subsidie om een beleid te voeren rond de bestrijding van kinderarmoede. De subsidie wordt over de lokale besturen verdeeld volgens een sleutel die rekening

houdt met het aantal kinderen en de kinderarmoedebaarometer in de stad of gemeente. Het juridisch team werkte mee aan de totstandkoming van het besluit, dat door de Vlaamse Regering definitief is goedgekeurd op 7 februari 2014.

Mozaïekdecreet

Op 21 juni 2013 bekrachtigde de Vlaamse Regering het decreet houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein WVG. Dit decreet gaf onder meer een decretale basis aan de Meldpunten 'Geweld, Misbruik en Kindermishandeling' (1712) en aan de oprichting van een Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek voor het beleidsdomein.

Het juridisch team heeft - naast de juridische advisering over bepaalde onderwerpen - de coördinatie op zich genomen bij de totstandkoming van het ontwerp van decreet.

De oprichting van een Vlaams kwaliteitscentrum met expertise inzake diagnostiek, indicatiestelling en zorginschaling

De afdeling beleidsontwikkeling bereidde de opstart voor van het in het mozaïekdecreet geïntroduceerde Vlaams Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek. Dat centrum moet voor Vlaanderen de autoriteit worden op vlak van diagnostiek, indicatiestelling en zorginschaling. Het centrum moet een noodzakelijke verbreding van de diagnostische knowhow en praktijk – een fundamentele vertrekbasis om kwaliteitsvolle zorg te kunnen waarmaken – realiseren. De afdeling schreef een ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering en ontwierp de statuten van het centrum. Het besluit werd definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 7 februari 2014. De Vlaamse Regering kiest ervoor om de betrokkenheid van overheid, praktijk, wetenschap en onderwijs in het Kwaliteitscentrum te formaliseren in een vzw.

De organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

Op 13 december 2013 werd een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van hoofdstuk 3 van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Hoofdstuk 3 van het decreet betreft de effectieve organisatie van de Vlaamse hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Het juridisch team heeft meerdere adviezen afgeleverd over dit ontwerp van besluit.

De afwikkeling van rechtsgedingen van geïnterneerden

Eind 2013 werd de Vlaamse Gemeenschap – samen met de Belgische Staat – gedagvaard voor de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, zetelende in kortgeding, door een aantal personen die geïnterneerd zijn in gevangenissen. In totaal ging het om 28 dagvaardingen. De geïnterneerden in kwestie zijn van mening dat ze in de gevangenis verblijven in aan hun geestesziekte onangepaste omstandigheden in afwachting van de door de wet vereiste therapie onder de vorm van een prestatieverbintenis. Het juridisch team ondersteunt de advocaat die de belangen van de Vlaamse Gemeenschap verdedigt voor de rechtbank.

De oprichting van een nieuwe adviescommissie voorzieningen WVG

De Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (kandidaat-)pleegzorgers vervangt enerzijds de Vlaamse Adviesraad voor de erkenning van verzorgingsvoorzieningen (VAR) en anderzijds de Adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden.

Deze commissie brengt advies uit over bezwaren van voorzieningen tegen beslissingen of voornemens van het departement of een agentschap van het beleidsdomein WVG inzake:

- De weigering om een toelating, een vergunning of een erkenning te verlenen, te verlengen of te wijzigen
- De gedwongen wijziging, de schorsing, de opheffing of de intrekking van een toelating, een vergunning of erkenning
- De sluiting
- De weigering, vermindering, stopzetting of terugvordering van subsidies voor kinderopvanglocaties (geen andere subsidies)
- De attestering van (kandidaat-)pleegouders.

De afdeling heeft de transitie zowel legistiek als organisatorisch begeleid en zal het secretariaat coördineren. De Vlaamse Regering keurde het overeenstemmend besluit goed op 12 juli 2013. In het najaar lanceerden we een oproep tot kandidatuurstelling voor het lidmaatschap van de nieuwe commissie die op 1 januari 2014 operationeel werd.

Afdeling Welzijn en Samenleving

In 2013 ondersteunde de afdeling Welzijn en Samenleving de groeiende aandacht voor kinderarmoede, door mee het Kinderarmoedefonds tot stand te brengen en lokale besturen te helpen een lokaal kinderarmoedebestrijdingsbeleid te voeren. Daarnaast werkte het team Armoedebestrijding ook mee aan de ontwikkeling van de armoedetoets, die beleidsmaatregelen toetst aan de gevolgen voor mensen in armoede.

In juni trad het decreet betreffende het algemeen welzijnswerk van 8 mei 2009 in werking, waardoor er na de nodige fusies nog elf centra voor algemeen welzijnswerk en vijf centra voor teleonthaal erkend zijn. Er werd gewerkt aan elektronische cliëntendossiers binnen de centra algemeen welzijnswerk. Verder werden verschillende deelsectoren versterkt. Zo werd het hulpaanbod aan dak- en thuislozen uitgebreid, werd er meer begeleiding voorzien voor begeleid zelfstandig wonen voor personen met een handicap en kregen ook de centra voor integrale gezinszorg extra capaciteit.

In maart 2013 werd het decreet over de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden goedgekeurd. Daarmee kan een nieuwe fase ingaan na een decennium waarin verschillende diensten hun plaats zochten binnen de gevangenissen.

In mei 2013 werd het vierde Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA-4) voor de publieke social- en non-profitsectoren goedgekeurd. Daarmee willen de sociale partners en de Vlaamse Regering inzetten op een aantrekkelijk personeelsbeleid en een kwaliteitsvolle dienstverlening.

Nieuwe regelgeving op vlak van schuldbemiddeling biedt meer mogelijkheden. Instellingen voor schuldbemiddeling kunnen voortaan voor onbepaalde duur erkend worden, en hun resultaten zullen op langere termijn vergeleken en opgevolgd kunnen worden.

Ook in de sector samenlevingsopbouw wijzigde de regelgeving, met een besluit dat een aantal belangrijke nieuwigheden bevat.

Armoedebestrijding

Kinderarmoedebestrijding

In 2011 nam de Vlaamse Regering het eerste actieprogramma kinderarmoede op binnen het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA), mede op basis van de ViA Rondetafel Kinderarmoede in 2011 en in het kader van Pact2020. Pact2020 formuleert immers de ambitieuze doelstelling om tegen 2020 het aantal kinderen dat in armoede geboren wordt te halveren en het algemene armoederisico in Vlaanderen met 30% te doen dalen.

In het kader van Vlaanderen in Actie is kinderarmoedebestrijding ook een van de dertien thema's waarvoor de Vlaamse Regering op 8 juli 2011 besliste om deze via de transitie methodiek aan te pakken. Doelstelling hierbij is het in de samenleving tot stand brengen van een transitie in de visie op en de daaruit voortvloeiende aanpak van armoede bij kinderen van 0 tot en met 3 jaar, om op die manier de armoedespiraal/generatiearmoede te doorbreken. Het is de bedoeling enerzijds het aantal gezinnen dat in armoede leeft te verminderen, maar ook de effecten van armoede op jonge kinderen te beperken. Daarnaast is een maatschappelijke mobilisatie rond het thema nodig die ook onderhouden moet worden. Deze mobilisatie omvat het middenveld, bedrijfswereld, maatschappelijk invloedrijke actoren en de ruime bevolking.

In 2013 ondersteunde het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin deze groeiende aandacht voor het effect van armoede op jonge kinderen. Enerzijds hielp zij mee aan de totstandkoming van het Kinderarmoedefonds, anderzijds tekende zij het juridisch kader uit voor de ondersteuning van lokale besturen bij het voeren van een lokaal kinderarmoedebestrijdingsbeleid.

Kinderarmoedefonds

Op 15 oktober 2013 werd het Kinderarmoedefonds aan het publiek voorgesteld. Het fonds wil mensen overtuigen van het belang van kinderarmoedebestrijding en daarnaast ook geld inzamelen om projecten op te starten.

De bedoeling van het Kinderarmoedefonds is om alle belangrijke maatschappelijke groepen te verenigen in de strijd tegen kinderarmoede: burgers, middenveldorganisaties, ondernemingen en overheden. Samen zullen ze sensibiliseringsacties voeren, geld inzamelen en projecten opzetten.

De succesvolle projecten kunnen dan later opgenomen worden in het structurele beleid van de lokale, Vlaamse en federale overheden.

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin was betrokken bij de opstart en de bekendmaking van het fonds.

Lokale armoedebestrijding

In het witboek interne staatshervorming onderschrijft de Vlaamse overheid het belang van het lokale beleidsniveau, ook op het vlak van armoedebestrijding. Als alle betrokken actoren lokaal samenwerken, kan dit een belangrijke meerwaarde zijn in de aanpak van de armoede in Vlaanderen.

Om de lokale besturen te ondersteunen op dit vlak, organiseerde het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin in opdracht van de minister bevoegd voor armoedebestrijding en in samenwerking met de provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie een provinciale ronde "Arm in arm voor een lokaal kinderarmoedebestrijdingsbeleid". Deze ronde werd opgestart op 24 april 2013 met een studiedag over hoe men aan de slag kan gaan om voedseloverschotten een sociale herbestemming te geven. Het boek "Sociaal aan de slag met voedseloverschotten" werd er voorgesteld. Tussen 24 mei en 24 juni 2013 vonden dan de provinciale studiedagen plaats, één in elke provincie. De focus van de studiedagen lag op lokale kinderarmoedebestrijding, sociale herbestemming van voedseloverschotten en lokale automatische rechtentoekenning. In september 2013 vond de studiedag plaats in Brussel.

In 2013 lanceerde het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin voor de derde keer een oproep voor lokale projecten ter bestrijding van kinderarmoede. Met deze oproepen gaf de Vlaamse overheid een impuls aan initiatieven ter versterking van het lokale kinderarmoedebestrijdingsbeleid.

Uit de evaluatie van de afgelopen lokale projecten en uit de resultaten van het ViA-toekomstforum eind april 2013 kwam duidelijk de nood naar voor aan een structureel, langdurig ondersteuningskader voor het lokale kinderarmoedebestrijdingsbeleid. Nadat de Vlaamse Regering bekend maakte hiervoor 4,5 miljoen euro vrij te maken, werkte het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin in de tweede helft van 2013 in samenwerking met interne en externe partners het regelgevend kader uit voor een structurele subsidiëring van de lokale besturen met de grootste kinderarmoedeproblematiek in Vlaanderen, en de Vlaamse Gemeenschapscommissie in

Brussel. De ondersteuning van deze lokale besturen heeft tot doel, op maat van de lokale situatie, een integraal lokaal kinderarmoedebestrijdingsbeleid te realiseren.

Armoedetoets

Om een doeltreffend armoedebestrijdingsbeleid te voeren, dienen we in de eerste plaats te vermijden dat nieuwe regelgeving armoede zou creëren door bijvoorbeeld in te gaan tegen de uitgangspunten van het armoedebestrijdingsbeleid. Er is het afgelopen jaar in samenwerking met het Netwerk tegen Armoede en het Vlaams Armoedesteunpunt hard gewerkt aan een instrument dat nieuwe beleidsmaatregelen systematisch toetst op hun gevolgen voor mensen in armoede. De armoedetoets werd in 2013 toegepast op een aantal proefdossiers, m.n. het uitvoeringsbesluit Integrale Jeugdhulp, het decreet W² en het uitvoeringsbesluit op het decreet preventieve gezinsondersteuning. Op basis van de ervaringen met deze proeftoetsen heeft het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin de armoedetoets verder geoptimaliseerd tot een werkbaar instrument en een concrete handleiding uitgewerkt.

Welzijnswerk

Hervorming algemeen welzijnswerk

Op 21 juni 2013 keurde de Vlaamse Regering het besluit goed dat uitvoering geeft aan het decreet betreffende het algemeen welzijnswerk van 8 mei 2009, gewijzigd door het decreet van 25 mei 2012. Hierdoor zijn vanaf 1 januari 2014 nog maar 11 centra voor algemeen welzijnswerk (i.p.v. de oorspronkelijke centra) en 5 centra voor teleonthaal erkend.

Het gaat om een centrum voor teleonthaal per provincie en de volgende centra voor algemeen welzijnswerk (CAW's) in Vlaanderen en Brussel:

- CAW Noord-West-Vlaanderen
- CAW Centraal-West-Vlaanderen
- CAW Zuid-West-Vlaanderen
- CAW Oost-Vlaanderen
- CAW Antwerpen
- CAW Boom Mechelen Lier
- CAW De Kempen
- CAW Halle-Vilvoorde
- CAW Brussel
- CAW Oost-Brabant
- CAW Limburg

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin heeft de centra voor algemeen welzijnswerk (CAW) opgevolgd en indien nodig begeleid in hun fusieproces.

Naast de fusie naar grotere CAW's vormt dit uitvoeringsbesluit ook de basis voor een vernieuwende aansturing van de sector:

- dit besluit vermeldt 25 sectorale doelstellingen waaraan de hulp- en dienstverlening van de CAW's moet voldoen, en dit op het vlak van hun bereik van kwetsbare personen en hun opdrachten van preventie, onthaal en begeleiding;
- de realisatie van deze doelstellingen zal worden gemeten via resultaatgerichte indicatoren waarover de centra jaarlijks zullen rapporteren;

Daarnaast geeft het besluit ook uitvoering aan het kwaliteitsdecreet. Zo dienen de centra voor teleonthaal en de CAW's de kwaliteit van hun zorg zelf te evalueren.

Elektronisch cliëntdossier binnen de centra voor algemeen welzijnswerk

In 2013 werkten de centra voor algemeen welzijnswerk in samenwerking met softwareleverancier Regas en met steun van de Vlaamse overheid aan een elektronisch cliëntdossier, kortweg e-dossier. Volgende uitgangspunten stonden hierbij voorop:

1. Het elektronisch cliëntdossiersysteem is een werkinstrument voor de hulpverleners. Het ondersteunt het hulpverleningsproces en bevordert de systematiek in de hulpverlening.
2. Aangezien de centra voor algemeen welzijnswerk deel uitmaken van tal van netwerken en samenwerkingsverbanden met andere sectoren, binnen en buiten het domein van welzijn en gezondheid dient het e-dossier de mogelijkheid te geven om gegevensuitwisseling op een efficiënte en betrouwbare manier te laten verlopen. Het e-dossier moet dan ook aansluiten bij de lopende ontwikkelingen inzake onder meer e-Health.
3. Het e-dossier dat geïntegreerd is in het dagelijkse hulpverleningsproces moet toelaten om relevante data op een meer valide en betrouwbare wijze in te zamelen.

Op 1 januari 2014 is het e-dossier effectief van start gegaan en kunnen alle hulpverleners in de sector online hun dossiers beheren. Het instrument draagt bij tot een professionele aanpak van het sociaal werk op de eerste lijn. Het ondersteunt de systematiek in het hulpverleningsproces en het biedt mogelijkheden om de hulpverlening beter op te volgen en te evalueren, met grote betrokkenheid van de cliënt.

Aanpak van dak- en thuisloosheid

In het kader van het voorkomen en bestrijden van dak- en thuisloosheid werden in 2013 verschillende maatregelen genomen. Zo hebben we aanzienlijk geïnvesteerd in de preventie van dak- en thuisloosheid. Het betreft een uitbreiding van het hulpaanbod met 23,64 VTE (1.500.000 euro). Sociale huurders die geconfronteerd worden met huurachterstal en/of een problematische wooncultuur worden extra begeleid door de centra voor algemeen welzijnswerk. Deze centra gebruiken hiervoor de aanklampende preventieve woonbegeleiding. Via deze intensieve begeleiding kan een dreigende uithuiszetting nog worden vermeden. De centra voor algemeen welzijnswerk werken hiervoor nauw samen met de sociale huisvestingsactoren.

Bovendien zijn middelen toegekend aan de provincies, de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten om op regionaal of (boven)lokaal niveau acties te ondernemen. Ze zorgden voor de ondersteuning van bestaande netwerken rond het thema, ze

stimuleerden de vorming van nieuwe netwerken en zorgden voor de uitbouw/versterking van de winteropvang. Ten slotte was er ruimte voor het inventariseren van knelpunten rond dit thema.

Daarnaast hebben we verder geïnvesteerd in de crisisopvang in de regio Halle-Vilvoorde door de subsidiëring van 4,5 VTE (285.000 euro) over te nemen van de provincie Vlaams-Brabant, en dit teneinde het residentieel crisisopvangaanbod in deze regio te verzekeren naar de toekomst toe.

Begeleid zelfstandig wonen voor personen met een handicap

We hebben het aanbod van de centra voor algemeen welzijnswerk versterkt met het oog op een uitbreiding van het begeleidingsaanbod ten aanzien van personen met een handicap. Het gaat om een extra inzet van 7,7 VTE (500.000 euro). Bovendien willen we op die manier de reguliere zorg en ondersteuning binnen het algemeen welzijnswerk toegankelijk maken voor personen met een handicap, en meer bepaald jongvolwassenen met een licht tot matig verstandelijke handicap en/of gedrags- en emotionele problemen. Specifiek gaat het om de uitbreiding van het aanbod begeleid zelfstandig wonen voor deze doelgroep. Het betreft integrale begeleiding en training in een traject naar zelfstandig wonen.

Daarnaast hebben we de CAW's gevraagd hun handicapspecifieke deskundigheid verder uit te bouwen en intersectorale samenwerking en netwerken op te zetten zodat een naadloze overgang tussen het hulpaanbod voor deze doelgroep tot stand komt.

Centra voor integrale gezinszorg

Extra capaciteit

Met ingang van 1 april 2013 hebben we 2 nieuwe voorzieningen gesubsidieerd voor het uitbouwen van een aanbod aan integrale gezinszorg. Zodoende werd in totaal een capaciteit van 30 extra eenheden aan integrale gezinszorg ter beschikking gesteld in 2 nieuwe regio's, m.n. de provincies Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen.

Transitie naar Jongerenwelzijn

Samen met Jongerenwelzijn en de centra voor integrale gezinszorg, liep het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een transitietraject met het oog op de inbedding van de centra voor integrale gezinszorg in de bijzondere jeugdzorg vanaf 1 januari 2014. Deze positionering van de centra voor integrale gezinszorg sluit immers beter aan bij hun opdrachten.

Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

Op 8 maart 2013 werd het decreet betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden goedgekeurd en op 13 december volgde een besluit van de Vlaamse Regering dat uitvoering geeft aan hoofdstuk 3 van dat decreet. Daarmee hebben de inspanningen van de Vlaamse overheid, sinds het strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden van 2000, om hulp- en dienstverlening gecoördineerd in de gevangnissen toegankelijk te maken, een stevige verankering gekregen.

Er kan nu een nieuwe fase ingaan na een decennium waarin diverse diensten, soms letterlijk, hun plaats zochten binnen de gevangeniswanden.

Met een strategisch plan per legislatuur en een actieplan per gevangenis, zal nu meer de nadruk liggen op gezamenlijke beleidskeuzes, op het stellen van prioriteiten en het zoeken naar de wijze

waarop de diverse betrokken diensten elkaar kunnen versterken. Geen samenwerking om de samenwerking, maar met als uiteindelijk doel een bijdrage te leveren aan een vlottere terugkeer naar de samenleving. Het decreet heeft dan ook de ambitie om een 'doorstart' te realiseren. Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin blijft in deze context haar coördinerende rol opnemen. In de gevangenissen werden de beleidsmedewerkers omgedoopt tot beleidscoördinatoren. Een functienaam die beter past bij hun opdracht. Zoals zij lokaal een coördinerende rol opnemen in een divers netwerk van Vlaamse diensten en justitie-actoren, neemt de afdeling ook haar coördinerende rol op t.a.v. de betrokken administraties, van steunorganisaties en van Justitie.

In de gevangenissen heeft men trouwens niet gewacht tot de uitvoering van het decreet om reeds actieplannen op te maken. Het werd een proces waarin de diverse actoren zich samen bogen over de lokale uitdagingen en mogelijkheden en een aantal doelstellingen vooropstelden. In de gevangenis van Antwerpen kon men zich daarvoor ook beroepen op een grootschalig behoeftenonderzoek bij de gedetineerden. Het is immers de bedoeling om de werking meer 'vraaggestuurd' en dus aansluitend op de noden en behoeften van de populatie te enten. Ook bovenlokaal werden een aantal prioriteiten benoemd, maar wordt vooral alles in gereedheid gebracht voor de nieuwe legislatuur.

Gezien de context van de hulp- en dienstverlening werd er ook een ontwerp opgemaakt van een nieuw samenwerkingsakkoord met Justitie. De inhoud van het samenwerkingsakkoord was immers achterhaald en de realisatie van het decreet is sterk verbonden met de samenwerking met Justitie. In 2013 werd de ontwerp tekst afgerond.

Er gebeurde uiteraard meer dan plannen alleen. De werking draait om het mogelijk maken van een veelheid van activiteiten die een ondersteuning kunnen zijn voor gedetineerden die hun terugkeer in de vrije samenleving voorbereiden. Ons werkterrein wordt in 2014 alvast uitgebreid door de nieuwe gevangenis in Beveren. Een beleidscoördinator startte eind 2013 in Beveren om de opening die voorzien is in maart 2014 voor te bereiden. En ook de opening van een forensisch psychiatrisch centrum in Gent, eveneens in 2014, werd opgevolgd.

Er was in 2013 ook oog voor ondersteuning van de medewerkers. Werken in een gevangenis is immers geen evidentie. Daarom werd er o.a. intervisie georganiseerd voor de beleidscoördinatoren. Voor medewerkers die een opdracht hebben in de gevangenis (onderwijscoördinatoren, trajectbegeleiders, VDAB consulenten, psychologen, ...) was er een tweedaagse introductie cursus en een vormingsdag.

Vlaams Intersectoraal Akkoord

Op 31 mei 2013 werd uiteindelijk het vierde Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA-4) voor de publieke social/ non-profitsectoren 2011-2015 goedgekeurd en ondertekend. Hier gingen meer dan twee jaar onderhandelingen aan vooraf. Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin ondersteunde deze onderhandelingen aangezien de publieke welzijnssectoren het grootste deel van de socialprofitsector omvatten.

De VIA-sectoren (publiek en privaat) zijn goed voor ongeveer 108.000 door Vlaanderen gesubsidieerde VTE die tewerkgesteld zijn in onder andere de gezinszorg en aanvullende thuiszorg, de kinderopvang, de bijzondere jeugdzorg, de voorzieningen voor personen met een handicap, de lokale diensteneconomie en de sociaal-culturele sector. 108.000 VTE betekent ongeveer 150.000

individuele personeelsleden. 18,33% daarvan, 19.800 VTE of bijna 28.000 personeelsleden werkt in de openbare sector.

De sociale partners en de Vlaamse Regering willen met VIA-4 mee inzetten op een aantrekkelijk personeelsbeleid (gelet op de vergroening, de vergrijzing en de krapte op de arbeidsmarkt) en een kwaliteitsvolle dienstverlening in de Vlaamse VIA-sectoren. Voor het totale pakket aan maatregelen in de private en openbare social/non-profitsector is op kruissnelheid een budget van 210,5 miljoen euro vrijgemaakt voor uitbreiding, kwaliteit en koopkracht. Daarvan is 118,1 miljoen euro voorbehouden voor sectorale maatregelen inzake uitbreiding en kwaliteit. De overige 92,4 miljoen euro gaat naar intersectorale maatregelen inzake kwaliteit en koopkracht en daarvan is 16.661.970 euro voor de openbare sector.

De sociale partners van de publieke sector hebben ervoor geopteerd om de voorzieningen kinderopvang en de thuiszorgdiensten te versterken. De middelen worden ingezet om de diensten te ondersteunen bij hun schaalvergroting en om de noodzakelijke deskundigheid te realiseren. Het akkoord zet ook in op vorming, training en opleiding. Er is specifieke aandacht voor medewerkers die zich willen heroriënteren binnen de sector. De toeleiding tot een aantal knelpuntenfuncties wordt verbeterd. Dit zal effecten hebben op de instroom en de doorstroom van personeelsleden in de sectoren.

De middelen voor koopkracht gaan naar een verhoging van de maaltijdcheques en/of de tweede pensioenpijler. Elk bestuur of voorziening maakt hierin een keuze, na onderhandelingen met de vakbonden. De sociale partners werven ook een VIA-medewerker aan. Deze medewerker zal de VIA-akkoorden uitwerken, uitvoeren, opvolgen, hierop controle uitoefenen en evalueren. Er is ook nood aan cijfermateriaal dat voortdurend geactualiseerd wordt. We denken hierbij aan het aantal VTE, het aantal en het soort vacatures, de gemiddelde doorlooptijd van vacatures, leeftijds piramides om de te verwachten uitstroom te meten, het opvolgen van werkgelegenheidsmaatregelen, ...

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin staat ook in voor de uitvoering van het akkoord met het opmaken van subsidiebesluiten om de middelen uit te betalen.

Schuldbemiddeling

In 2012 werd reeds gestart met de voorbereiding van het decreet houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, het zogenaamde Mozaiëkdcreet. Hierin werden ook twee artikels opgenomen rond schuldbemiddeling.

Op 21 juni 2013 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan dit decreet. Parallel werd er gewerkt aan de voorbereiding van het uitvoeringsbesluit bij dit decreet. Op 31 januari 2014 werd dit besluit goedgekeurd door de Vlaamse Regering waardoor samenwerkingsverbanden van instellingen voor schuldbemiddeling kunnen gesubsidieerd worden.

Van 2011 tot einde 2013 werd reeds projectmatige subsidiëring verleend aan 15 projecten van samenwerkingsverbanden schuldbemiddeling. De ervaringen binnen deze projecten hebben de basis gevormd voor de opmaak van de regelgeving voor de reguliere financiering van de samenwerkingsverbanden van instellingen van schuldbemiddeling voor het voorkomen en terugdringen van schuldenlast, en dit vanaf 2014. Hierdoor worden de bestaande projecten op lange termijn structureel verankerd.

Naast de structurele financiering van de samenwerkingsverbanden van instellingen voor schuldbemiddeling, heeft de gewijzigde regelgeving ook betrekking op het volgende:

1. Instellingen voor schuldbemiddeling kunnen voortaan voor onbepaalde duur erkend worden, wat een belangrijke administratieve lastenvermindering betekent;
2. De modellen voor de opmaak van zowel de basisregistratie als het jaarverslag van de instellingen voor schuldbemiddeling kunnen voor meerdere jaren gebruikt worden. Hierdoor wordt het mogelijk om de resultaten op langere termijn te vergelijken en op te volgen.

Samenlevingsopbouw

In het voorjaar 2013 heeft intensief overleg plaatsgevonden met de sector Samenlevingsopbouw om de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 juli 2000 tot uitvoering van het decreet van 26 juni 1991 houdende de erkenning en subsidiëring van het maatschappelijk opbouwwerk uit te werken, in de eerste plaats om uitvoering te geven aan het kwaliteitsdecreet. Het uitgewerkt besluit is definitief door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 24 januari 2014.

Dit besluit bevat een aantal belangrijke nieuwigheden:

1. De toepassing van het kwaliteitsdecreet wordt geregeld voor de organisaties erkend in het maatschappelijk opbouwwerk;
2. Er is een sterke klemtoon gelegd op de samenwerking tussen de instituten voor samenlevingsopbouw, de centra voor algemeen welzijnswerk en de verenigingen waar armen het woord nemen. De samenwerking moet leiden tot het resultaatgericht bundelen van krachten. De samenwerking vanuit de instituten voor samenlevingsopbouw met de bovengenoemde partners en daarnaast ook met de OCMW, het straathoekwerk, de allochtone zelforganisaties en Kind & Gezin is uitdrukkelijker geformuleerd in het besluit.
3. Het besluit is afgestemd op de ontwikkelingen in de sector zelf, meer bepaald inzake het werken met strategische meerjarenplannen en doelstellingen, evenals het jaarlijkse voortgangsrapport. Daarbij zal ook gewerkt worden met resultaatgerichte indicatoren.
4. De nieuwe berekeningswijze van de subsidie-enveloppes van de instituten is verankerd, waardoor de subsidiëring van de instituten geharmoniseerd is.

Afdeling VIPA

Het VIPA verleent investeringssubsidies en -waarborgen voor infrastructuur van welzijns- en gezondheidsvoorzieningen en dit zowel voor nieuwbouw, uitbreiding, verbouwing als aankoop al dan niet in combinatie met verbouwing.

Het VIPA registreert naast de proceduregegevens van elk dossier (datums, bedragen ...) ook gegevens die betrekking hebben op de inhoud van de dossiers die aanvragers indienen om in aanmerking te komen voor VIPA-investeringssubsidies. Op die manier wil het VIPA zowel de klant als de beleidsmakers meer inhoudelijke ondersteuning geven over infrastructuurdossiers in de welzijns- en gezondheidssector. Op basis van de gegevens kan de overheid ook nagaan in welke mate de investeringsmiddelen het beoogde beleidseffect hebben en waar men eventueel kan bijsturen. Zo geeft het VIPA concreet invulling aan zijn derde opdracht, namelijk de realisatie van een kennisloket. VIPA nam in 2013 opnieuw een aantal initiatieven om kennis door te geven.

Het VIPA werkt ook mee aan beleidsthema's die passen in de bevoegdheid van het beleidsdomein WVG en verder gaan dan de bevoegdheid van het VIPA. Zo organiseert het VIPA sinds 2009, namens het beleidsdomein de Technische Commissie Brandveiligheid. Sinds 2011 coördineert het VIPA de bijdrage van het beleidsdomein WVG aan het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, dat finaal klaar moet zijn in 2014.

Verder werden ook de Pilotprojecten Zorg bekendgemaakt en werd het Groenboek voor de zesde staatshervorming voorgesteld.

Op vlak van regelgeving waren er wijzigingen die betrekking hebben op de wijkgezondheidscentra en de centra voor ontwikkelingsstoornissen.

Financiële ondersteuning

Het VIPA verleent investeringssubsidies en -waarborgen voor infrastructuur van welzijns- en gezondheidsvoorzieningen en dit zowel voor nieuwbouw, uitbreiding, verbouwing als aankoop al dan niet in combinatie met verbouwing. De aankoop van grond subsidieert het niet. Het VIPA subsidieert voor een bedrag dat in principe overeenkomt met 60% van de geraamde bouwkost. Het betreft de kosten voor de bouw en de uitrusting van gebouwen.

Afhankelijk van de sector kan men de investeringssubsidie en de -waarborg verkrijgen via de klassieke en de alternatieve financiering. Men kan ook investeringssubsidie verkrijgen via het systeem van publiek-private samenwerking (PPS). In deze laatste formule kan de aanvrager evenwel geen beroep doen op een investeringswaarborg van het VIPA. Zowel in alternatieve financiering als bij financiering via publiek-private samenwerking kunnen aanvragers gebruik maken van prefinanciering.

Voor de woonzorgcentra bestaat er ook een waarborgprocedure los van het verkrijgen van investeringssubsidies.

Financiering

Procedure klassieke financiering

De klassieke financieringsprocedure is van toepassing op de volgende sectoren:

- algemeen welzijnswerk
- voorzieningen bijzondere jeugdbijstand
- voorzieningen gezinnen met kinderen
- voorzieningen personen met een handicap (enkel revalidatiecentra, kleine projecten waarbij het basisbedrag aan subsidies lager is dan 80.000 euro, exclusief btw en algemene onkosten en sinds 2011 ook centra voor ontwikkelingsstoornissen)
- voorzieningen preventieve en ambulante gezondheidszorg.

Binnen de klassieke financieringsprocedure verleent de Vlaamse overheid welzijns- en gezondheidsvoorzieningen een subsidiebelofte waarbij zij het voor een bepaald project voorziene subsidiebedrag in één keer vastlegt op het VIPA-budget. Vanaf dan vraagt de voorziening investeringssubsidies op in maximaal 4 projectfasen, de zogenaamde subsidiebeslissingen, waarna de initiatiefnemer de werken kan gunnen en het VIPA de subsidies effectief betaalt.

Procedure alternatieve financiering

De alternatieve financieringsprocedure is van toepassing op de volgende sectoren:

- voorzieningen voor ouderen en voorzieningen in de thuiszorg
- de verzorgingsvoorzieningen (ziekenhuizen)
- voorzieningen personen met een handicap (behalve revalidatiecentra, centra voor ontwikkelingsstoornissen en kleine projecten waarbij het basisbedrag aan subsidies lager is dan 80.000 euro, exclusief btw en algemene onkosten).

Binnen de alternatieve financieringsprocedure verleent de Vlaamse overheid aan de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen een principiële akkoord. Als de minister het technisch-financieel plan goedkeurt, verleent hij aan de initiatiefnemer een principiële akkoord waarbij hij het projectplan principiële aanvaardt met het oog op het later verlenen van een jaarlijkse gebruikstoelage.

Procedure publiek-private samenwerking

De procedure van publiek-private samenwerking (PPS) is van toepassing op de volgende sectoren:

- voorzieningen voor ouderen en voorzieningen in de thuiszorg
- de verzorgingsvoorzieningen (ziekenhuizen)
- voorzieningen personen met een handicap (behalve revalidatiecentra, centra voor ontwikkelingsstoornissen en kleine projecten waarbij het basisbedrag aan subsidies lager is dan 80.000 euro, exclusief btw en algemene onkosten).

De procedure van de publiek-private samenwerking verloopt in belangrijke mate analoog met die van de alternatieve financiering. Er zijn echter enkele belangrijke verschillenpunten.

*Prefinanciering**

Binnen de alternatieve financiering en de financiering via publiek-private samenwerking kunnen aanvragers een beroep doen op prefinanciering. De prefinanciering van een project bestaat erin dat

een aanvrager zijn bevel van aanvang der werken kan geven, zonder het recht op investeringssubsidies te verliezen, ook al beschikt hij niet over de goedkeuring van de minister. Dit betekent concreet dat hij vroeger kan beginnen bouwen. In geval van prefinanciering met rechtstreekse bijdrage ('gewone' alternatieve financiering) kan de aanvrager het bevel geven na gunstig advies van de coördinatiecommissie over het principiële akkoord. Hij kan de eerste gebruikstoelage ten vroegste vragen in het jaar dat volgt op het jaar waarin de aanvrager het principiële akkoord heeft gekregen.

In geval van prefinanciering met onrechtstreekse bijdrage (de publiek-private samenwerking) kan dit bij gunstig advies van de coördinatiecommissie met betrekking tot het definitieve principiële akkoord. De aanvrager kan de eerste gebruikstoelage ten vroegste aanvragen in het jaar waarin de gebouwde infrastructuur in gebruik is genomen en nadat hij het definitieve principiële akkoord heeft verkregen.

Verder gelden dezelfde procedure en dezelfde voorwaarden als deze geschreven in de respectievelijke procedures van alternatieve financiering en deze van publiek-private samenwerking zoals eerder beschreven.

*De term 'prefinanciering' wordt vervangen door de term 'financiering'.

Waarborgverlening

De aanvragers die in aanmerking komen voor investeringssubsidies komen ook in aanmerking voor waarborgverlening, met uitzondering van de waarborgverlening zonder investeringssubsidies (enkel voor woonzorgcentra). Aanvragers die een beroep wensen te doen op financiering via de procedure van de publiek-private samenwerking kunnen geen beroep doen op een investeringswaarborg van het VIPA.

Klassieke waarborgverlening

Voorzieningen die een aanvraag voor het verkrijgen van investeringssubsidies hebben ingediend in de klassieke VIPA-procedure, kunnen ook in aanmerking komen voor een investeringswaarborg in de klassieke financiering. De klassieke investeringswaarborg bedraagt maximaal 2/3de van de investeringssubsidie.

Alternatieve waarborgverlening (geldig t.e.m. 31 december 2013)

Voorzieningen die een aanvraag voor het verkrijgen van investeringssubsidies hebben ingediend in de alternatieve VIPA-procedure, kunnen ook in aanmerking komen voor een investeringswaarborg in de alternatieve financiering. De alternatieve investeringswaarborg dekt 90% van het kapitaalgedeelte van de schulden en 90% van de intresten.

Het maximumbedrag aan kapitaalgedeelte dat in aanmerking komt voor de dekking van 90% door de investeringswaarborg is gelijk aan de subsidiabele kostprijs van het project. Het niveau van de gewaarborgde intresten wordt beperkt tot 90% van de intresten.

Vanaf januari 2014 werd de alternatieve waarborg vervangen door de alternatieve faciliteringswaarborg.

Alternatieve faciliteringswaarborg (geldig vanaf 1 januari 2014)

Sinds de financiële crisis vinden welzijns- en zorginstellingen het niet meer zo evident om lange termijnfinanciering te bekomen. Het VIPA heeft hieraan verholpen met een nieuw waarborgbesluit dat vanaf 8 november 2013 het bestaande systeem van alternatieve waarborg vervangt door het systeem van alternatieve faciliteringswaarborg.

Alle aanvragen voor een principiële akkoorden voor de waarborg die vanaf 1 januari 2014 worden ingediend, worden behandeld volgens de regelgeving van 8 november 2013 (faciliteringswaarborg).

De nieuwe waarborgverlening biedt naast een administratieve vereenvoudiging, een aantal stimulansen voor lange termijnfinanciering:

- 100% dekking van de gewaarborgde lening: voortaan wordt bij in gebreke stelling van de gefinancierde welzijns- of zorginstelling, 100% i.p.v. 90% van de gewaarborgde lening terugbetaald op basis van de reële aflossingstabel. Hierdoor verdwijnt het restrisico waardoor de financiers hiervoor niet langer meer zakelijke zekerheden dienen te nemen. Bovendien verwerft een 100% gewaarborgde lening de status van quasi-overheidsschuld, wat de intrestkost gevoelig kan drukken;
- Financiers worden uitgebreid tot niet-bancaire rechtspersonen (verzekeringsmaatschappijen, pensioenfondsen, coöperatieven,...) en voortaan zijn er vanaf een grensbedrag van 50 miljoen euro ook andere financieringsbronnen (zoals obligatieleningen) mogelijk. Het hogere financieringsaanbod zal de marktwerking bevorderen en ook de intrestkosten drukken;
- Looptijd: voortaan kan het gewaarborgde bedrag op maximaal 30 jaar ontleend worden zonder differentiatie van looptijd volgens de samenstellende componenten van het subsidiebedrag (<-> vroeger konden meubilair en medische uitrusting op respectievelijk maximaal 10 en 5 jaar gewaarborgd worden).
- Berekening waarborgbijdrage op basis van gemiddeld uitstaand bedrag

Bij uitwinning zal dus voortaan 100% worden uitbetaald. De berekening van de waarborgbijdrage gebeurt dan ook op basis van het gemiddeld uitstaand bedrag. Om deze voordelen te kunnen aanbieden, diende de berekening van het bedrag aan de gewaarborgde leningen en de waarborgpremie aangepast te worden. Meer detailinformatie kan teruggevonden worden op de website van VIPA (www.vipa.be).

Waarborgverlening zonder investeringssubsidies

Deze vorm van alternatieve waarborgverlening geldt uitsluitend voor woonzorgcentra. Alle woonzorgcentra die geen investeringssubsidies vragen van het VIPA of die er niet voor in aanmerking komen, kunnen bij het VIPA wel een investeringswaarborg verkrijgen. Dat betekent concreet dat ook rechtspersonen met winstoogmerk in aanmerking komen voor deze vorm van waarborgverlening.

Twee verschilpunten met de waarborgverlening mét investeringssubsidies zijn:

- de procedure voor deze vorm van waarborgverlening is aanzienlijk vereenvoudigd omdat de initiatiefnemer geen investeringssubsidies vraagt;
- het maximumbedrag aan kapitaalgedeelte dat in aanmerking komt voor dekking van 90% door de investeringswaarborg is uitgedrukt in een vast bedrag per m², aangezien er geen subsidiabele

kostprijs wordt bepaald bij dergelijke projecten (bedragen terug te vinden in het besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2007).

Beleidseffecten

Het VIPA registreert naast de proceduregegevens van elk dossier (datums, bedragen ...) ook gegevens die betrekking hebben op de inhoud van de dossiers die aanvragers indienen om in aanmerking te komen voor VIPA-investeringsubsidies. Op die manier wil het VIPA zowel de klant als de beleidsmakers meer inhoudelijke ondersteuning geven over infrastructuurdossiers in de welzijns- en gezondheidssector. Op basis van de gegevens kan de overheid ook nagaan in welke mate de investeringsmiddelen het beoogde beleidseffect hebben en waar men eventueel kan bijsturen. Zo geeft het VIPA concreet invulling aan zijn derde opdracht, namelijk de realisatie van een kennisloket.

Gerealiseerde capaciteiten

Elke sector die onder het toepassingsgebied van het VIPA valt, heeft eigen accenten en doelstellingen. Globaal gesproken zien we in elke sector een drietal analoge trends terugkomen:

1. uitbreiding van het bestaande aanbod;
2. differentiatie van het aanbod: hieronder verstaan we enerzijds externe differentiatie waarbij nieuwe aanbodtypes voor dezelfde of nieuwe doelgroepen worden aangeboden. Anderzijds is er ook interne differentiatie waarbij het bestaande aanbod wordt aangepast aan de opvang van nieuwe doelgroepen;
3. comfortverbetering van het bestaande aanbod.

Algemeen

In 2013 is er over alle sectoren heen voor 370 miljoen euro geïnvesteerd, wat heeft geleid tot ongeveer 4.000 plaatsen, ongeveer 10% minder dan vorig jaar. Wel is er meer extra capaciteit gesubsidieerd, zowel uitgedrukt in absolute cijfers (827 in 2013 t.o.v. 633 in 2012) als procentueel (26% in 2013 t.o.v. 17% in 2012), een trend die sinds 2011 is ingezet. Er zijn terug iets meer welzijns- en gezondheidsvoorzieningen nieuw gebouwd met VIPA-middelen dan verbouwd in vergelijking met 2012. Enkel in de sectoren van de voorzieningen voor personen met een handicap is er opvallend meer verbouwd dan vorig jaar (61% verbouwing in 2013 t.o.v. 39% in 2012) is die evolutie opvallend. Voorzieningen voor de bijzondere jeugdbijstand kennen ook een beperkte achteruitgang van nieuw gebouwde voorzieningen (56% in 2013 i.p.v. 69% in 2012).

Centra algemeen welzijnswerk

In de centra voor algemeen welzijnswerk is er in 2012 10,8 miljoen euro geïnvesteerd, wat goed is voor een totaal gesubsidieerde capaciteit van 505 plaatsen. De investeringen gingen voornamelijk naar nieuwbouw.

Ouderen- en thuiszorgvoorzieningen

Dit jaar is er 93,3 miljoen euro uitgetrokken voor de opwaardering van de ouderen- en thuiszorgvoorzieningen in Vlaanderen. Dat komt neer op de bouw en de renovatie van ongeveer 1.483 plaatsen, waarvan het overgrote deel plaatsen in woonzorgcentra zijn. Bijna de helft (46%) van de gesubsidieerde plaatsen betrof extra capaciteit, aanzienlijk meer dan in 2012 (34%) en in 2011 (27%). Zoals steeds is de uitbreiding procentueel het grootst in de thuiszorg (lokale dienstencentra)

en de thuiszorgondersteunende diensten (kortverblijf en dagverzorgingscentrum). In 2013 is er weer meer nieuw gebouwd (64% in 2013 tegenover 56% in 2012).

Voorzieningen personen met een handicap

In 2013 zijn er 287 plaatsen gesubsidieerd in voorzieningen voor personen met een handicap. Die plaatsen zijn gerealiseerd met een VIPA-budget van 33 miljoen euro. 21% van deze plaatsen betreft extra capaciteit, wat aanzienlijk minder is dan vorig jaar (43%). De uitbreiding was het grootst in de internaten en de tehuizen niet-werkenden. De infrastructuur die gerealiseerd is, betreft 64% renovatie, aanzienlijk minder dan de 86% van vorig jaar.

Verzorgingsvoorzieningen

In 2013 heeft het VIPA voor bijna 216,8 miljoen euro geïnvesteerd in de sector van de verzorgingsvoorzieningen, voornamelijk in de algemene ziekenhuizen. Hiermee heeft het een aanzienlijke inhaalbeweging gedaan in vergelijking met de afgelopen jaren. Met deze middelen investeerde het VIPA in bouwprojecten die gelinkt zijn aan een totaal van 1.121 opnameplaatsen waarvan 146 plaatsen in daghospitaal (3 keer meer dan vorig jaar). Wat de verhouding nieuwbouw/renovatie betreft, zien we dat 90% van de investeringen naar nieuwbouw gaat. Het betreft hier wel nieuwbouw ter vervanging van bestaande capaciteit.

Bij de psychiatrische ziekenhuizen zijn er in 2013 27 plaatsen gerealiseerd met VIPA-investeringsubsidies. Allemaal in nieuwbouw, zonder extra capaciteit.

Voorzieningen bijzondere jeugdbijstand

De voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand hebben in 2012 2 miljoen euro met VIPA-middelen geïnvesteerd in de vernieuwing van hun gebouwen. Met dit budget zijn 66 plaatsen gerealiseerd, waarvan 4 plaatsen extra. Iets meer dan de helft van de gerealiseerde infrastructuur betreft nieuwbouw.

Voorzieningen gezinnen met kinderen

In 2012 werd 13 miljoen euro geïnvesteerd in de vernieuwing van de Vlaamse kinderdagverblijven wat resulteerde in 578 plaatsen, waarvan 19% extra plaatsen. Tweederde van de gebouwen is nieuwbouw.

Voorzieningen preventieve en ambulante gezondheidszorg

In 2012 is er 3,6 miljoen euro geïnvesteerd in de voorzieningen van de preventieve en ambulante gezondheidszorg, wat gelijkstaat met 102 plaatsen. De VIPA-investeringsubsidies gingen in 2013 voor drievierde naar verbouwingen.

Verhouding VIPA-subsidie ten opzichte van de totale bouwkost

De VIPA-investeringsubsidies bestaan uit een vast subsidiebedrag per m², gekoppeld aan een maximaal subsidiabele oppervlakte die per sector en per voorzieningstype bepaald is. Vermeerderd met btw en een vast percentage voor algemene kosten wordt zo het subsidiebedrag bepaald. Om dit bedrag mee te laten evolueren met de evolutie van de bouwkosten wordt het bedrag vermenigvuldigd met de zogeheten bouwindex die jaarlijks wordt aangepast.

Betekent dit evenwel ook dat de VIPA-investeringsubsidies, waarvoor het basisbedrag is vastgelegd in 1994, na bijna twee decennia nog altijd de in 1994 vooropgestelde 60% van de totale bouwkost

dekken? Met de fel toegenomen bouwprijzen en de kwaliteitseisen die het VIPA stelt op het gebied van bijvoorbeeld duurzaamheid klinkt die maatschappelijk relevante vraag alsmaar luider.

Op basis van bijna 400 in het VIPA-kennisloket geregistreerde investeringsdossiers trachte VIPA op die vragen een aanzet van antwoord te geven. De gegevens zoals geregistreerd in het kennisloket geven de verhouding weer tussen de VIPA-subsidies en de totale bouwkost.

60% of niet?

Om te kijken of het uitgangspunt van de 60% VIPA-subsidiëring zoals geformuleerd in 1994 vandaag nog steeds geldt, geeft het aandeel van de dossiers met een principieel akkoord (PA) of subsidiebelofte waarvan het subsidiepercentage 60% of meer bedraagt een goede indicatie. Over de periode 2006-2013 zien we dat van alle verleende PA's of subsidiebeloftes een kwart 60% of meer van de geraamde kostprijs dekte. Dit aandeel schommelt per jaar, maar is globaal de afgelopen jaren gedaald van rond de 30% de eerste jaren tot minder dan 20% de laatste jaren.

In de provincie Antwerpen en Limburg zijn er slechts 1 op 5 investeringsdossiers die aan het subsidiepercentage van 60% en meer geraken, Vlaams-Brabant scoort het best met 1 op 4 investeringsdossiers. Sectoraal kennen vooral de ouderen- en thuiszorgsector, de voorzieningen voor personen met een handicap en de voorzieningen preventieve en ambulante gezondheidszorg een laag aandeel. Psychiatrische ziekenhuizen en PVT's en ook centra voor algemeen welzijnswerk scoren aanzienlijk beter.

Gemiddeld subsidiepercentage

Naast het aandeel van dossiers met een subsidiepercentage dat meer dan 60% bedraagt, is het ook interessant te kijken naar het gemiddelde subsidiepercentage van verleende PA's en subsidiebeloftes tussen 2006 en 2013. Dat gemiddelde is berekend op basis van de individuele subsidiepercentages per dossier. Het VIPA-subsidiepercentage dekt gemiddeld 53% van de geraamde bouwkost. Deze berekeningswijze is te verkiezen boven het gemiddelde op basis van absolute cijfers omdat het abstractie maakt van het hogere gewicht van grote bedragen (bv. het hoge subsidiebedrag van een ziekenhuisdossier tegenover het lage subsidiebedrag van een dossier van een kinderdagverblijf) in de berekening. Met de reële bedragen bedraagt het percentage 52%, wat slechts een minimaal verschil is.

In de evolutie in de tijd is het gemiddelde subsidiepercentage afgenomen, in dit geval van 56 à 58% voor 2009 naar 51 à 52% vanaf 2009. De daling over de tijd is het meest opvallend in de sectoren van de ouderen- en thuiszorgvoorzieningen en van de voorzieningen voor personen met een handicap. Ook de sector van de bijzondere jeugdbijstand scoort in 2013 opvallend laag. Provinciaal zijn er weinig noemenswaardige verschillen. Bij de sectoren is het grootste verschil dat tussen psychiatrische ziekenhuizen en de voorzieningen voor preventieve en ambulante gezondheidszorg, respectievelijk subsidiepercentages van 61% en 50%. De gemiddelden in de andere sectoren schommelen rond de 53 à 54%.

Bij de verdeling van de geraamde bouwkost over de verschillende fasen in het bouwproces gaat veruit het grootste aandeel van de kosten, zo'n 34%, naar de ruwbouw gaat, 27% naar de technieken, 24% naar de afwerking en 15% naar de uitrusting en de meubilering.

Bij de algemene ziekenhuizen is het aandeel van de ruwbouw in de totaal geraamde bouwkost aanzienlijk minder dan bij andere sectoren, respectievelijk 26% tegenover ongeveer 40%. Het

aandeel van de uitrusting en het meubilair is bij ziekenhuizen veel hoger bijna 3 keer hoger dan gemiddeld in andere sectoren, namelijk 24% tegenover ongeveer 8%. Dat valt te verklaren door de enorme technische uitrusting die de ziekenhuizen nodig hebben om hun kernactiviteit uit te voeren. Het aandeel van de technieken (27%) en de afwerking (23%) is voor alle overige voorzieningstypes ongeveer hetzelfde.

Kennisbevordering

Toegankelijkheid

De bestaande regelgeving biedt een kader voor de toegankelijkheid van de publieke ruimten van een gebouw, maar niet voor de private ruimten, zoals een woonzorg- of ziekenhuiskamer en de sanitaire ruimten zoals badkamers. Welzijns- en gezondheidsvoorzieningen vragen evenwel een doorgedreven toegankelijkheid van het publieke gedeelte én de private ruimten.

Daarom heeft het VIPA het initiatief genomen om samen met Enter vzw per sector een inspiratiebundel te ontwikkelen, zodat we aanbevelingen en oplossingen kunnen aanbieden die op maat gesneden zijn van de verschillende sectoren.

Na de woonzorgcentra in 2011, de ziekenhuizen in 2012, kwamen in 2013 de bundels voor algemeen welzijnswerk, bijzondere jeugdbijstand, gezinnen met kinderen en preventieve en ambulante gezondheidszorg aan bod. In 2015 volgt nog een inspiratiebundel voor de sector personen met een handicap. De inspiratiebundels zijn per sector te downloaden op de website van VIPA.

Inspiratiedag toegankelijkheid

Een honderdtal mensen uit verschillende welzijns- en gezondheidssectoren en architecten woonden op woensdag 29 november 2013 de Inspiratiedag Toegankelijke Zorginfrastructuur bij, die het VIPA en Enter vzw samen organiseerden in het Ferraris-gebouw in Brussel. De presentaties van alle sprekers en andere info over de inspiratiedag staat op de website van VIPA.

Meer informatie: www.entervzw.be.

Duurzaamheidsmeter zorg

In het kader van de Europese doelstellingen voor 'nearly zero energy buildings' hebben publieke gebouwen een voorbeeldfunctie. Daarom het VIPA voor de gebouwen uit de zorgsector een instrument aanreiken, de zogenaamde duurzaamheidsmeter voor de zorgsector, waarmee enerzijds de integrale duurzaamheid van een zorgvoorziening meetbaar wordt en anderzijds duurzame oplossingen doorheen het ontwerpproces gestimuleerd kunnen worden.

Voor de ontwikkeling van zo'n instrument loopt momenteel een studieopdracht bij VIPA in samenwerking met het departement Leefmilieu Natuur en Energie (LNE) en de Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR). Deze duurzaamheidsmeter voor de zorgsector zal uiteindelijk dienst doen als ontwerphulp doorheen het ontwerpproces.

De eerste fase van dit traject werd in juni 2013 afgerond bij de oplevering van de blauwdruk 'duurzaamheidsmeter voor de zorgsector'. In de volgende fase, die begin 2014 opgestart wordt, zullen we komen tot de ontwikkeling van een hanteerbare en werkbare eerste versie van het instrument. De oplevering van deze versie wordt verwacht in 2014.

LCC-module

In de zorgvoorzieningen zijn de kosten voor uitbating (voornamelijk personeelskosten) op de lange termijn veel belangrijker dan de kosten voor een investering op de korte termijn.

Life Cycle Cost (LCC) is de totale kost voor het bezitten, het uitbaten, het onderhouden en het eventueel van de hand doen van het patrimonium over een bepaalde periode. Deze (deels toekomstige) kost wordt uitgedrukt in de geldwaarde van vandaag. De kost op zich alleen levert weinig informatie. LCC wordt pas interessant wanneer verschillende alternatieven met eenzelfde functionaliteit met elkaar worden vergeleken.

Het VIPA ontwikkelt daartoe rekenbladen die de bouwheer moeten toelaten om in de ontwerpfase alternatieven met elkaar te vergelijken en een gesprek te voeren met de meer gespecialiseerde actoren in het bouwproces om op die manier verantwoorde keuzes te kunnen maken.

Bouwschillen en energievoorziening

In samenwerking met het IWT ontwikkelde het VIPA een rekenblad, de zogenaamde LCC-module, dat combinaties van bouwschillen met verschillende isolatiewaarden en verschillende mogelijke energievoorzieningen met elkaar vergelijkt. Het rekenblad genereert een raming van de life cycle cost over een looptijd van 20 jaar voor de alternatieven die het rekenblad met elkaar vergelijkt. Meer info op de website van VIPA.

Om deze LCC-module te testen en verder te verfijnen, wordt ze tot eind dit jaar getest op de 5 projecten die in het kader van de pilootprojecten zorg zijn geselecteerd.

VIPA-resolutie

Het Vlaams Parlement heeft in zijn vergadering van 19 juni 2013 de resolutie aangenomen over de infrastructuursubsidiëring van woonzorgvoorzieningen (resolutie 2078). Deze resolutie is ingediend door Sonja Claes, Vera Van der Borght, Mia De Vits, Lies Jans, Mieke Vogels, Katrien Schrijvers en Lode Vereeck.

De aanleiding vormde het in opdracht van de Vlaamse overheid uitgevoerde 'Vergelijkende studie naar bouwcost en dagprijs in door VIPA gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde woonzorgcentra' en de gedachtewisseling hierover met professoren Jozef Pacolet en Frank De Troyer, die de studie uitvoerden.

Met de resolutie vragen de indieners aan de Vlaamse Regering:

1. de garantie van rechtszekerheid voor aanvragers met een goedgekeurd zorgstrategisch plan en een uiterlijk eind 2014 ingediend technisch-financieel plan;
2. een fundamenteel debat over infrastructuursubsidiëring in de ouderenzorg in kader van de bevoegdheidsoverdrachten n.a.v. de 6e staats hervorming;
3. voor de ouderenzorg de invoering onderzoeken van een generiek financieringsmodel voor woonzorgvoorzieningen, zonder onderscheid van rechtsvorm;
4. te onderzoeken welke instantie best als kenniscentrum kan fungeren in het begeleiden en ondersteunen van initiatiefnemers in het bouwproces.

Deadline VIPA-investeringsubsidies

In uitvoering van deze resolutie werden maatregelen opgenomen: aanvraagdossiers voor woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en dagverzorgingscentra komen nog in aanmerking voor VIPA-investeringsubsidies als hiervoor:

- ten laatste tegen dat de wijzigingen aan het Besluit van de Vlaamse Regering van 18 maart 2011 tot regeling van de alternatieve investeringsubsidies, in werking treden een ontvankelijk zorgstrategisch plan werd ingediend en
- ten laatste op 31 december 2014 een ontvankelijk technisch-financieel plan wordt ingediend.

OPGELET: voor lokale en regionale dienstencentra telt deze regeling niet. Aanvraagdossiers hiervoor kunt u blijven indienen bij het VIPA, volgens de bestaande regeling.

VIPA en het beleidsdomein WVG

Het VIPA werkt ook mee aan beleidsthema's die passen in de bevoegdheid van het beleidsdomein WVG en verder gaan dan de bevoegdheid van het VIPA. Zo organiseert het VIPA sinds 2009, namens het beleidsdomein de Technische Commissie Brandveiligheid. Sinds 2011 coördineert het VIPA de bijdrage van het beleidsdomein WVG aan het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, dat finaal klaar moet zijn in 2014.

Beleidsplan Ruimte Vlaanderen

Sinds 1997 is het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) de spil van het Vlaamse ruimtelijke beleid. Bijna vijftien jaar later staan we voor nieuwe maatschappelijke uitdagingen en hebben we nieuwe inzichten opgedaan. Dat verplicht ons om een vernieuwde focus op ruimtelijke beleidsplanning te formuleren. Daarom heeft de Vlaamse Regering beslist om, zonder afbreuk te doen aan de verdere uitvoering van het RSV, nog tijdens deze legislatuur tot een ontwerp van Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) te komen. Een belangrijk nieuw element daarbij is dat het tot stand moet komen in nauwe samenwerking met partners en burgers.

Deze nauwe samenwerking vertaalt zich in de betrokkenheid en actieve participatie van de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse Regering, in casu dus ook het beleidsdomein WVG. Samen met andere beleidsdomeinen heeft WVG gekeken welke trends er bestaan en welke uitdagingen de komende decennia (2020-2050) op ons afkomen en vooral welke repercussies deze hebben op de Vlaamse ruimte. Die ruimtelijke reflex is een eerder nieuw gegeven in het beleidsdomein WVG. Dit heeft geresulteerd in het groenboek BRV, dat de Vlaamse Regering begin 2012 goedkeurde.

Na de publicatie van het Groenboek BRV in 2012, werkte WVG mee aan het Witboek BRV, dat momenteel nog in ontwikkeling is. Samen met AGION, agentschap Wonen, VMSW, CJSM, LV formuleerde WVG een 'visietekst over basisvoorzieningen' om hun bijdrage aan het BRV kracht bij te zetten. Deze nota werd afgetoetst met de WVG-koepelorganisaties en goedgekeurd op de directieraad van 23/10/2013.

Studiereis Cohousing: Denemarken – Duitsland - maart 2013

Van 24 tot 29 maart 2013 nam het VIPA deel aan een studiereis Cohousing in Denemarken en Duitsland, georganiseerd door vzw Samenhuizen. Deze reis was een vervolg op een eerdere studiereis naar Nederland in 2012. Tijdens de reis werden 14 cohousingprojecten bezocht. De

studiereizen kaderden in de participatie van Beleidsdomein WVG in Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) en Symposium Ruimte voor Zorg op 13 december 2011.

De studiereis had tot doel om te kijken hoe cohousingprojecten kunnen ingeschakeld worden als woonvorm voor ouderen of personen met zorgnood in het algemeen. Vanuit de idee van de vermaatschappelijking van de zorg en het streven om mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen, ook wanneer ze zorgbehoevend zijn, was er interesse om deze projecten van naderbij te bekijken. Daarbij kwam nog dat vanuit het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen gesteld is dat we de demografische evolutie (1 miljoen extra inwoners in Vlaanderen tegen 2050, waarvan drievierde ouder dan 65 jaar) zullen moeten opvangen op dezelfde bebouwde ruimte als vandaag. Dit betekent dat we zuiniger met onze ruimte moeten omgaan en meer moeten inzetten op kwaliteitsvolle ontwikkeling van de ruimte, waaronder inzetten op collectiviteit.

Cohousing en collectief wonen kunnen een antwoord bieden op deze verschillende uitdagingen en beleidsvisies. Collectief wonen en cohousing bestaan al een hele tijd, maar zijn amper bekend en ontwikkeld in Vlaanderen. Beleidsmatig is het zeer relevant om de mogelijkheden ervan als woon- en zorgalternatief fundamenteel te onderzoeken en te stimuleren in Vlaanderen.

Technische Commissie Brandveiligheid

Behandelde aanvragen

- In de loop van 2013 werden er voor de sector gezinnen met kinderen 4 zittingen van de technische commissies brandveiligheid georganiseerd. Tijdens die zittingen werden er 36 afwijkingsaanvragen besproken en geadviseerd.
- Voor de sector ouderenvoorzieningen werden er 6 zittingen gehouden en hierop werden in totaal 26 afwijkingsaanvragen besproken en geadviseerd.
- In de sector ouderenvoorzieningen werden in 2013 ook twee dossiers besproken voor de Collectieve Autonome Dagopvang (CADO).

Beleidsvoorbereiding en evaluatie

Het Besluit van de Vlaamse Regering van 09/12/2011 brandveiligheid ouderenvoorzieningen werd geëvalueerd. Vragen over het besluit werden behandeld en mogelijke alternatieven werden besproken. Op de website www.vipa.be is de memorie van toelichting geactualiseerd en zijn de resultaten van de voorgaande acties verwerkt. In het licht van het voorgaande wordt voor 2014 een onderzoeksopdracht uitgevoerd.

Verder werd regelgeving voorbereid voor de brandveiligheid van de serviceflats en assistentiewoningen en voor Collectieve Autonome dagopvang. Het ontwerp van de regelgeving voor de kinderdagverblijven werd in 2013 door de commissie geadviseerd.

En verder

Pilootprojecten zorg bekendgemaakt

Op 7 maart 2013 maakten Jo Vandeurzen en Peter Swinnen de vijf pilootprojecten zorg bekend. Het is de bedoeling om deze vijf pilootprojecten te ontwikkelen als grensverleggend met het oog op toekomstige woonzorgmodellen. Het VIPA leverde een belangrijke bijdrage aan de selectie en de begeleiding van deze projecten die ook relevante inzichten kunnen opleveren voor het VIPA.

Deze oproep honoreert vernieuwende visies van initiatiefnemers en biedt een deskundig kader waarbinnen dergelijke projecten kunnen worden ontwikkeld. Een gestructureerd proces brengt de nodige deskundigheden samen en binnen een specifieke gunningsprocedure wordt maximaal ingezet op ontwerpend onderzoek.

Op 10 februari 2014 maakte men de ontwerpbureaus bekend die toegewezen zijn aan de verschillende pilootprojecten.

Meer informatie vindt u op www.pilootprojectenzorg.be

Groenboek 6e staatshervorming voorgesteld

Overheveling financiering ziekenhuisinfrastructuur A1/A3 naar Vlaanderen

In het kader van een homogeen beleid inzake ziekenhuisinfrastructuur, werd beslist in het federaal regeerakkoord om het federaal gedeelte van ziekenhuisinfrastructuur over te hevelen naar de deelstaten.

Op 23 september 2013 heeft Vlaams minister-president Kris Peeters het Groenboek voor de 6e staatshervorming voorgesteld aan het Vlaams Parlement. Het groenboek is de tweede stap in de voorbereiding van de implementatie van de bevoegdheids-overdrachten. In een eerste stap werd zoveel mogelijk informatie verzameld over de omvang en de gevolgen van de bevoegdheidsoverdrachten.

Voor het VIPA is vooral deel 2 over 'Gezondheidszorg, ouderenzorg en hulp aan personen' van belang. Meer info over het volledige Groenboek voor 6e staatshervorming kan u terugvinden op de website van de Vlaamse Regering.

In het najaar van 2013 werd gestart met de voorbereiding van het protocolakkoord volksgezondheid en gezondheidszorg. Dit protocolakkoord regelt de overgangsmatregelen voor de uitoefening van de aan de deelstaten toegewezen bevoegdheden op het vlak van volksgezondheid en gezondheidszorg voor de overgangperiode in het kader van de bijzondere wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de Zesde Staatshervorming. Het is de bedoeling om in het voorjaar van 2014 het protocolakkoord te sluiten.

Voor het VIPA is het hoofdstuk ziekenhuisbeleid en meer specifiek het deel A1/A3 van belang. Hierin zal geregeld worden hoe omgegaan wordt met de het federaal gedeelte van de financiering van de ziekenhuisinfrastructuur tijdens de overgangperiode.

Regelgeving

Centra voor Ontwikkelingsstoornissen

Op 3 mei 2013 keurde de Vlaamse Regering het besluit over de bouwtechnische en bouwfysische normen voor de centra voor ontwikkelingsstoornissen definitief goed.

Inhoud nieuwe regelgeving

De bestaande subsidiabele oppervlakte van 30 m² werd verhoogd tot 65 m² per voltijds equivalent.

Historiek

Een centrum voor ontwikkelingsstoornissen heeft als taak om kinderen met ontwikkelingsstoornissen zo vroeg mogelijk op te sporen, de graad en de ernst van hun handicap vast te stellen en eventueel bijkomende problemen op te sporen en te karakteriseren. Het centrum geeft advies over de beste therapeutische aanpak en raadt eventuele hulpmiddelen of geschikte voorzieningen aan voor behandeling, onderwijs en begeleiding. Verder voert een centrum voor ontwikkelingsstoornissen ook toegepast wetenschappelijk onderzoek uit.

Aanleiding wijziging

De mogelijkheid tot subsidiëring van de infrastructuur van de centra voor ontwikkelingsstoornissen werd opgenomen in het betreffende sectorbesluit in de marge van een grootschalige hervorming van dit besluit. Deze vond plaats in de periode 2007-2009 en mondde uit het BVR van 19 juni 2009. Er werd een subsidiabele oppervlakte van 30 m² per VTE opgenomen in de VIPA-regelgeving. Drie jaar later blijkt dit ontoereikend. De stem van deze kleine subsector (4 centra in Vlaanderen en Brussel) werd niet voldoende gehoord in het toenmalige debat, waaraan zij ook niet rechtstreeks deelnamen. Na grondig onderzoek kan een verhoging naar 65 m² als aanvaardbaar beschouwd worden.

De werking van een COS is immers vergelijkbaar met dat van een revalidatiecentrum, zij het dat dit laatste naast diagnostiek ook behandeling voorziet voor kinderen met vooral ontwikkelingsstoornissen. Gezien de vernoemde kleine meeroppervlakte die deze laatste aanwenden voor behandeling, werd geen complete gelijkschakeling met de revalidatiecentra doorgevoerd.

Toelichting

Een COS dient een band te kunnen aantonen met een universitair centrum met alle opportuniteiten er aan verbonden. Deze erkenningsvoorwaarde wil een kwaliteitsgarantie bieden door de link met universitaire afdelingen en diensten (kindergeneeskunde/kinderneurologie, kinderpsychiatrie, psychologie/pedagogie, revalidatiewetenschappen ...). Dit heeft voordelen op het gebied van verwijzing van patiënten, rekrutering van medewerkers en mogelijkheden tot opleiding. Tevens zorgt deze voorwaarde voor een intrinsieke beheersing van het aantal centra voor ontwikkelingsstoornissen (4 in Vlaanderen).

Daarnaast is er ook een complementaire samenwerking tussen COS en revalidatiecentra. Enerzijds wordt vanuit de COS voor behandeling verwezen naar de revalidatiecentra, anderzijds wordt mee de evolutie van bepaalde kinderen opgevolgd en overlegd. Verwijzing en samenwerking is echter niet beperkt tot de revalidatiesector. Ook thuisbegeleidingsdiensten, bijzonder onderwijs en instellingen zijn belangrijke partners naast de centra voor leerlingenbegeleiding en medische diensten.

Wijkgezondheidscentra

Op 3 mei 2013 keurde de Vlaamse Regering het besluit over de bouwtechnische en bouwfysische normen voor de wijkgezondheidscentra definitief goed.

Inhoud nieuwe regelgeving

De bestaande oppervlakte van 600 m² wordt ervaren als te laag en ongedifferentieerd. Daarom worden er 3 nieuwe oppervlakenormen voorgesteld, waar voor Gent, Antwerpen en Brussel telkens nog een aantal m² bijkomt.

Deze regelgeving wil zowel een kans bieden aan opstartende centra als tegemoet komen aan de volgroeide centra en heeft oog voor de grootstedelijke noden. Dit laatste weliswaar lineair beperkt

tot een maximaal subsidiabele oppervlakte van 1.000 m². Verder bouwt deze regelgeving een aantal voorwaarden in vanuit de vraagzijde. Dit in tegenstelling tot vroegere normen die zich lineair baseerden op het aantal voltijds equivalenten werkzaam binnen een wijkgezondheidscentrum of op de ligging van het centrum.

Aanleiding wijziging

In de periode 2009-2011 werden zes van de zeven VIPA-sectorbesluiten geactualiseerd. Dit ondermeer omdat de sectorbesluiten inhoudelijk te zeer de voeling verloren met de realiteit op de werkvloer en te weinig transparant waren. Bij een eerste evaluatie, bleek dat deze actualisatie op een aantal punten niet voldeed aan de vooropgestelde principes van toegankelijkheid en congruentie met de realiteit op de werkvloer. Met name de bestaande maximaal subsidiabele oppervlakte van 600 m² werd ervaren als te laag en ongedifferentieerd.

Toelichting

De eerste wijkgezondheidscentra in Vlaanderen werden opgestart midden jaren '70 door huisartsen die in hun studententijd actief waren in allerlei socio-medicalen werkgroepen in de Vlaamse medische faculteiten in de nasleep van de kritische studentenbeweging van mei '68. De wijkgezondheidscentra zijn een manier om de eerstelijnszorg te structureren. De centra worden momenteel forfaitair gefinancierd binnen het RIZIV via de conventietechniek enerzijds en - voor wat hun infrastructuur betreft - door het VIPA.

Wijziging diverse VIPA-besluiten

Er zijn twee procedurebesluiten:

- Besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 1999 houdende de procedureregels inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden.
- Besluit van de Vlaamse Regering van 18 maart 2011 tot regeling van de alternatieve investeringssubsidies verstrekt door het VIPA.

Het opzet van de wijzigingen is:

- het streven naar eenvormigheid;
- een aantal zaken duidelijker formuleren en streven naar eenduidige, niet voor interpretatie vatbare bepalingen;
- faciliterend op te treden tegenover de aanvragers;
- de regelgeving aanpassen wegens wijzigingen in gerelateerde regelgevingen en met het oog op de operationalisering van een aantal bepalingen;
- de administratieve last en kost te verminderen voor zowel de aanvrager als de administratie;

Dit alles met respect voor en met behoud van de uitgangsprincipes van de VIPA-subsidiëring:

- dat door het VIPA gesubsidieerde investeringen moeten voldoen aan de VIPA-kwaliteitseisen;
- dat de principes van de wetgeving overheidsopdrachten moeten gevolgd worden;

- dat de toezichtregels moeten gerespecteerd worden.

Juridische grondslag

Voor een overzicht van alle geldende VIPA-regelgeving: zie de rubriek 'regelgeving' op de website www.vipa.be.

MOD WVG – Ondersteuning Werking

De afdeling Ondersteuning Werking nam zoals elk jaar de IT-ondersteuning voor haar rekening, waarbij onder andere een onderzoek werd gevoerd naar nieuwe webservers en heel wat tools en applicaties werden ontwikkeld.

Het hoge aantal pensioneringen zonder vervanging bij het team Logistiek, vormde voor de resterende teamleden een uitdaging om de dienstverlening op peil te houden. Een nieuwe aanpak staat in 2014 bovenaan de agenda.

Nadat in 2012 voor het financieel management declaraties al ingevoerd werden in het Orafin-systeem, volgden in 2013 ook de interne verrichtingen. Een site op het extranet geeft gebruikers de nodige info om met het nieuwe systeem te werken.

Het team Communicatie verzorgde onder andere de opvolging, begeleiding en coördinatie van een aantal brochures en sites.

In 2013 ontving domein Groendaalheyde 2.245 gasten tijdens verschillende evenementen die er plaatsvonden. Dat waren er 365 meer dan het jaar voordien.

IT

It-ondersteuning van het kabinet Vandeurzen

Op vraag van het kabinet neemt de ICT-coördinator van het Vlaams ministerie van WVG de informatica-technische ondersteuning waar voor het kabinet van Vlaams minister Jo Vandeurzen.

Nieuwe webservers WVG: vooronderzoek

De teams Informatica en Communicatie bekeken samen met HB de mogelijkheden om de bestaande webservers te upgraden. Een hostingaanbod op Windows 2012 was nog niet eerder voorzien door de outsourcer die dus eerst enkele randvoorwaarden moest regelen (licenties, SLA...).

Ondertussen werd een offerte bezorgd die beantwoordt aan het gevraagde, waardoor de upgrades wellicht zullen doorgaan vanaf midden 2014.

Interface tussen Ariba en CMDB2

De interface tussen Ariba (de besteltoepassing voor IT-materiaal en diensten) en een download van CMDB2 (de IT-inventaris) werd eindelijk in gebruik genomen. Daardoor kunnen personeels- en contactgegevens efficiënter in de werkaanvragen opgenomen worden. Het IT-team speelde voornamelijk een rol bij de conceptuele uitwerking en bij het testen.

WebIDM/ACM en gebruikersbeheer

Bedrijfsinformatie moet worden beschermd tegen onbevoegd gebruik. Het beheer van welke gebruikers toegang hebben tot informatie en welke hun toegangsrechten zijn, is daarom cruciaal. Dat kan door het opzetten van efficiënt identiteitsbeheer of IDM (Identity Management). Binnen de Vlaamse overheid heet het gebruikersbeheerplatform 'WebIDM'. Dankzij WebIDM kunnen toepassingen gemakkelijk, snel en veilig ter beschikking gesteld worden aan verschillende doelgroepen en gebruikers. Hun overeenkomstige rechten kunnen op dezelfde manier worden beheerd.

Binnen het departement werden Jos Gils en Katy Joly aangesteld als lokale beheerders. Met de ervaring die ze opdoen in verband met de mogelijkheden en beperkingen van WebIDM, kunnen ze met kennis van zaken deelnemen aan de nieuw opgerichte werkgroep Gemeenschappelijk ICT dienstverleningsoverleg - Gebruikersbeheer / Toegangsbeheer (afgekort GIGT).

Zodra de lokale beheerders de toepassing onder de knie hebben, wordt de uitvoering gedelegeerd naar de IT-aanspreekpunten. Vragen van gebruikers kunnen zo door de IT-aanspreekpunten rechtstreeks nagekeken of opgelost worden via het gebruikersbeheer.

Record Management Tool

Samen met de beleidsdomeinarchivaris WVG werd de Record Management Tool (voor het beheer van fileservers en archivering) en de Klasseertool (voor het klasseren van mails op de fileservers) uitgetest.

De Record Management Tool laat toe een inventaris te maken van de problemen bij bestands- en mapnamen die o.a. de back-up-procedure in gedrang kunnen brengen, indruisen tegen de algemene afspraken, dubbele opslag, enz. Tijdens de trashdays werd deze tool ook uitgetest door een aantal personeelsleden van andere afdelingen. Het resultaat daarvan was positief. In 2014 zal aan de directieraad gevraagd worden om de tool aan te kopen.

De Klasseertool is minder gemakkelijk te introduceren in het Departement WVG. De Klasseertool in Outlook kan maar nuttig worden op het moment dat er eenduidige procedures worden afgesproken m.b.t. het opnemen van e-mails in het elektronisch klassemment op de gedeelde serverruimtes (of in SharePoint).

Ontwikkeling en ondersteuning van applicaties voor het departement en de agentschappen

Het team Informatica realiseert een belangrijke toegevoegde waarde bij de ontwikkeling van operationele toepassingen. Daarnaast is het ontsluiten van de gegevens van die toepassingen noodzakelijk voor rapporteringsdoeleinden.

Op vraag van het departement en de WVG-agentschappen stond de afdeling in voor de ondersteuning en de ontwikkeling van diverse ICT-applicaties en toepassingen.

Het agentschap Jongerenwelzijn gaf opdracht voor applicatie 'Faunus'

Faunus is een applicatie die het regieluik van de integrale toegangspoort (ITP) moet opnemen, dus het beheer van de wachtlijsten.

In de pilootregio Oost-Vlaanderen werd een toepassing ontwikkeld die als tijdelijke oplossing functioneerde voor de IT-ondersteuning van het regieluik van de ITP. IT moest daarbij omgaan met zeer strikte deadlines, gecombineerd met het feit dat de functionaliteit tijdens het projectverloop flexibel bij te sturen moest zijn. Binnen de mogelijkheden van het IT-team was dit het zwaarste project dat tot nu toe opgenomen werd, maar met succes.

Voor de afdeling Welzijn en Samenleving werd de toepassing 'schuldbemiddeling' uitgebouwd. Erkende instellingen voor schuldbemiddeling moeten jaarlijks een jaarverslag indienen en een basisregistratie van het aantal dossiers budget- en schuldhulpverlening bijhouden.

Na de succesvolle implementatie van de registratiemodule in 2013, werd de bestaande applicatie uitgebreid zodat de instellingen:

- de basisregistratie via een webportaal kunnen indienen;
- hun eigen gebruikers en organisatiegegevens zelf kunnen beheren;
- het jaarverslag van hun instelling kunnen opladen.

De jaarverslagen (Wordbestanden) worden automatisch doorgemailed naar de afdeling Welzijn en Samenleving, die ze vervolgens screent en goed- of afkeurt. Bij elke stap van het oplaad-, goedkeurings- en afkeuringsproces worden de betrokken personen verwittigd.

Via de applicatie kan Welzijn en Samenleving e-mail sjablonen definiëren en mailings naar de betrokken instellingen versturen zonder tussenkomst van IT.

De exportmodule zorgt ervoor dat de verzamelde statistieken doorgemailed kunnen worden naar het Vlaams Centrum Schuldenlast.

In 2014 wordt nagegaan of de applicatie verder kan groeien naar een e-loket.

Logistiek

Tussen eind 2012 en eind 2013 gingen vier personeelsleden van het team Logistiek met pensioen. In 2014 volgen er nog eens twee.

Tot op heden bleef het takenpakket echter onveranderd en zorgden de overige teamleden voor de nodige logistieke ondersteuning.

Pensioneringen zonder vervangingen vormen echter een grote uitdaging om de dienstverlening op peil te houden. Uiteraard heeft een gewijzigde werksituatie gevolgen op de manier waarop de ondersteuning verder verloopt. In 2014 staat een nieuwe aanpak van de logistieke dienstverlening dan ook bovenaan de agenda.

Voor vervoeropdrachten, interne verhuis en klusjes kan het Vlaams Ministerie van WVG (onder bepaalde voorwaarden) gebruik maken van de logistieke ondersteuning door Kind en Gezin. Kantoormateriaal kan bijvoorbeeld afgenomen worden via het raamcontract van AFM.

De verschillende denkpistes worden verder uitgewerkt in 2014.

Financieel management

Digitaliseren van goedkeuringsproces interne verrichtingen

In 2012 werd een eerste stap gezet in de digitalisering van de betalingsprocessen, namelijk een papierloze goedkeuringsstroom voor de declaraties.

Dit jaar werden de interne verrichtingen aangepakt. Met de aangepaste werkwijze worden interne verrichtingen in OraFin gecontroleerd, afgewerkt en goedgekeurd. Er is dus geen papieren stroom meer en de entiteiten staan zelf in voor het afwerken (= invullen van de boekhoudsleutel) en het ter goedkeuring opstarten van de verrichtingen. De boekhouding keurt nog enkel als laatste in de rij goed.

De agentschappen Zorginspectie, Jongerenwelzijn en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid stapten bij aanvang van het project in, terwijl het Departement WVG vanaf 2014 deelneemt.

Website

Het team Financieel Management begeleidt en ondersteunt OraFingebruikers.

Om die helpdeskfunctie verder uit te breiden, bouwde het team samen met het team Communicatie een extranetsite uit.

De SharePointsite bevat naast algemene informatie over OraFin o.a. een zeer uitgebreide verklarende woordenlijst van boekhoud- en begrotingstermen, alle boekhoudkundige procedures met stappenplan, specifieke inlichtingen voor de diverse rollen in OraFin (ingevoer, budgethouder, boekhouder ...) en uiteraard contactpersonen.

Het luik begroting wordt opgevuld in samenwerking met de afdeling Beheersmonitoring.

Communicatie

MEP-decreet - VLIOM-databank

Op het CAG van 14 maart 2013 werd beslist de Vlaamse instellingen-, organen- en mandatendatabank VLIOM te actualiseren, zodat Gelijke Kansen Vlaanderen een kwaliteitsvol MEP-rapport kan neerleggen bij de Vlaamse Regering. Het MEP-decreet (Meer Evenwichtige Participatie) heeft betrekking op de evenredige participatie in de Vlaamse bestuurs- en adviesorganen.

Het team Communicatie deed een eerste grove uitzuivering voor het departement: heralloceren van agentschappen (inclusief gerelateerde instellingen en organen) die ten onrechte ondergebracht waren onder de noemer 'departement'; controleren van 'slapende' organen die alleen worden geactiveerd en samengesteld als dat nodig is; verwijderen van instellingen/organen die door de Kanselarij toegevoegd werden omdat ze in de regelgeving staan, terwijl ze niet opgericht werden. De mandaten blijken vaak niet aangevuld/bijgewerkt.

Op basis van de input uit de afdelingen werd de databank waar mogelijk aangepast en aangevuld.

Het team Communicatie stelde tevens een advies op met betrekking tot de implementatie en monitoring van het MEP-decreet, meer bepaald:

- de verslagfiche over de afgelopen actie voor de periode 2011-2012;
- het nieuw geformuleerde MEP-actieplan voor 2013-2014.

60-plus, gids voor wie het pensioen nadert of bereikt heeft – editie 2011

De vraag naar een gedrukt exemplaar van de 60-plusgids neemt geleidelijk aan af. In 2013 werden ongeveer 750 stuks van de publicatie verzonden, waarvan 60 betalende exemplaren.

Op vraag van de Vlaamse Ouderenraad werd nagegaan of een dynamische website van de 60-plusgids tot de mogelijkheden behoort.

VIPA: folders i.v.m. inspiratiebundels 'Toegankelijkheid'

Het VIPA vroeg ondersteuning bij de begeleiding/coördinatie en vormgeving van vier brochures betreffende toegankelijkheid. Er werd een beknopte versie gemaakt van de inspiratiebundels over toegankelijkheid van voorzieningen voor:

- algemeen welzijnswerk,
- bijzondere jeugdbijstand,
- gezinnen met kinderen,
- preventieve en ambulante gezondheidszorg.

Groendaalheyde

In 2013 ontving domein Groendaalheyde ongeveer 2.245 gasten. Dat waren er 365 meer dan het jaar voordien.

Naar jaarlijkse gewoonte organiseerde Topsport Vlaanderen in januari een mediatraining voor jonge, talentvolle topsporters.

In juni vond een meeting van Flanders' Care plaats in aanwezigheid van minister-president Kris Peeters en de Vlaamse ministers Jo Vandeuren en Ingrid Lieten.

Op 11 oktober vond het afscheidsevenement plaats voor Marc Morris. De barbecue en tal van randanimaties waren een prima gelegenheid om de voormalige secretaris-generaal in de bloemetjes te zetten.

MOD WVG – afdeling Personeel

Het Departement WVG nam deel aan het onderzoek 'Best Workplaces 2013' waarin de relaties die medewerkers hebben met de organisatie waarvoor ze werken centraal staan.

In het kader van de rationalisatie van de managementondersteunende functies maakte de MOD WVG-afdeling Personeel - als een van de vijf projectleiders - een voorstudie voor een kosten-baten analyse van het personeelsbeheerssysteem Vlimpers.

Om doelstellingen op het vlak van competentieontwikkeling te kunnen formuleren werd, in samenwerking met de Antwerp Management School - een organisatiescan georganiseerd. Hieruit werden acht kerncompetenties voor het departement gefilterd.

Best Workplaces

Het Departement WVG besliste in 2012 om in te schrijven voor het onderzoek 'Best Workplaces 2013', vroeger bekend onder de naam 'Beste Werkgever'. Dit onderzoek wordt georganiseerd door het bij de Vlerick Business School ingebedde Great Place to Work instituut.

In dit onderzoek staan de 3 relaties die de medewerkers hebben met de organisatie waarvoor ze werken centraal:

1. heeft de medewerker vertrouwen in de mensen waarvoor hij werkt? (relatie medewerker – management)
2. is de medewerker trots op wat hij doet? (relatie medewerker – job)
3. beleeft de medewerker plezier op zijn werkplek? (relatie medewerker – medewerker)

Dit onderzoek bestaat uit twee uitgebreide enquêtes:

1. een werknemersbevraging, waarbij het DWVG besliste om 15 specifieke vragen toe te voegen aan de standaardset van 59 vragen
2. een audit van de organisatiecultuur, aan de hand van een portfolio die het werkklimaat, HR-beleid en personeelspraktijken van de organisatie in kaart brengt

De MOD WVG-afdeling Personeel was contactpunt voor de inhoudelijke afstemming van de vragenlijsten en de administratieve opvolging van het ganse traject en stond ook in voor de data-verzameling van de cultuuraudit. De responsgraad bedroeg 75%.

Op het departementaal seminarie (maart 2013) werden de resultaten voorgesteld aan de leidinggevenden van het DWVG. Op de personeelsvergadering (juni 2013) werden deze resultaten samen met de resultaten van de tweejaarlijkse personeelspeiling aan alle personeelsleden gepresenteerd.

Op de algemene vraag of het personeelslid het DWVG 'een heel goede organisatie is om voor te werken' antwoordde 78% van de respondenten 'akkoord' of 'helemaal akkoord'.

Daar de scores per afdeling beschikbaar waren, gingen in de loop van 2013 verschillende afdelingen met de resultaten aan de slag. Waar gewenst bood de MOD WVG-afdeling Personeel ondersteuning aan.

Kosten-baten analyse Vlimpers

De Vlaamse regering besliste op 19 juli 2013 dat in het kader van de rationalisatie van de managementondersteunende functies alle entiteiten van de Vlaams overheid moeten aansluiten bij het personeelsbeheerssysteem Vlimpers. Het Agentschap voor Overheidspersoneel kreeg de opdracht om tegen februari 2014 een globale planning voor te leggen. Om dit te realiseren werden 5 projectleiders aangeduid om een voorstudie te maken van de impact van een overstap naar Vlimpers voor de betrokken entiteit. De MOD WVG – afdeling Personeel nam de rol van projectleider op om de voorstudies van het VAPH en Kind en Gezin te coördineren. Deze voorstudie omvatte onder meer:

- een vergelijking van de kostprijs van het huidige systeem versus Vlimpers (licentiekost, onderhoudskost, kost systeembeheer, recurrente kost);
- een raming van de instapkost in Vlimpers;
- een inventaris van de bestaande interfaces met het huidige personeelsbeheerssysteem en een kostenraming van de heropbouw van gelijkaardige interfaces met Vlimpers;
- een inschatting van de impact op de werklast voor het reguliere dossierbeheer;
- een inschatting van de impact op de werklast voor informatie- en rapporteringsverplichtingen;
- een vergelijking van de functionaliteiten van beide systemen;
- een indicatie van de impact op de gebruikerservaring;
- een overzicht van de belangrijkste bezorgdheden, risico's, opportuniteiten en afhankelijkheden.

Het eindresultaat van de voorstudie omvat een gevalideerde kosten-batenanalyse (met monetaire en niet-monetaire elementen) en een realistisch tijds kader voor instap in Vlimpers.

Kerncompetenties

Eén van de doelstellingen uit de managementovereenkomst van het Departement WVG is 'het formuleren van doelstellingen voor de organisatie inzake competentie-ontwikkeling en dit niet alleen vanuit de behoeften van het individu maar ook vanuit de behoeften van de organisatie'.

Om doelstellingen inzake competentie-ontwikkeling te kunnen formuleren diende er eerst bepaald te worden welke competenties belangrijk zijn om binnen het (kern)departement succesvol te kunnen zijn.

Voor het bepalen van een set van cruciale kerncompetenties werd er beroep gedaan op de Antwerp Management School. Twee studentes uit de 'Master in Human Resource management' hebben zich met hun afstudeeropdracht hierop toegelegd.

Op basis van een organisatiescan, bestaande uit een uitgebreide documentenanalyse en een twintigtal interviews met sleutelpersonen van binnen en buiten het departement, werden 8 kerncompetenties bepaald:

- Netwerken
- Mondelinge vaardigheden
- Schriftelijke vaardigheden
- Initiatief
- Flexibiliteit
- Samenwerken
- Kennis delen
- Werken met informatica

De 8 kerncompetenties werden vervolgens gedetailleerd omschreven. Om de praktische bruikbaarheid af te toetsen werden ze voorgelegd aan een aantal vormingspartners waar het Departement WVG regelmatig mee samenwerkt. Hun feedback werd meegenomen bij de definitieve omschrijving.

De kerncompetenties die in dit traject bepaald werden, worden een cruciaal element in het vormingsplan 2014 van het DWVG. Bij de prioritisering van vormingstrajecten op het niveau van het Departement WVG wordt immers rekening gehouden met twee criteria:

1. het betreft een afdelingsoverschrijdende vormingsnood;
2. er is een duidelijke link met één of meerdere kerncompetenties (ontwikkeling van één of meerdere van deze competenties).

Kenniscentrum

In 2013 werd overwogen om de dienstverlening van de documentatiedienst af te bouwen of om te investeren in een gemeenschappelijke documentatiedienst. Er werd gekozen voor een beperkte documentatiedienst waarbij vooral juridische, wetenschappelijke en beleidsgerichte documentatie ter beschikking gesteld wordt.

Het team Datawarehousing ontwikkelde een aantal dashboards, om zo op een interactieve manier informatie aan te bieden aan de gebruikers over onder andere financiële zaken, prestaties en het zorgaanbod.

Naast het onderzoek van het Steunpunt WVG volgde het team Wetenschappelijk onderzoek in 2013 voor het eerst ook het Steunpunt Armoede (VLAS) op. Daarnaast bracht het team haar wetenschappelijke expertise ook in bij diverse ad hoc onderzoeken en werkgroepen.

Documentatiedienst

In 2013 werd overwogen om de dienstverlening van de documentatiedienst af te bouwen of om te investeren in een gemeenschappelijke documentatiedienst. Er werd gekozen voor een beperkte documentatiedienst waarbij vooral juridische, wetenschappelijke en beleidsgerichte documentatie ter beschikking gesteld wordt. Daarnaast zal de documentatiedienst verder gedigitaliseerd worden. De werving van een nieuwe medewerker voor de bibliotheek was een eerste concrete stap.

De gebruikelijke dienstverlening werd opnieuw op de sporen gezet. Er werd aandacht besteed aan het beter ordenen en het bewegwijzeren van de bibliotheekruimte. De publicaties (op papier en elektronisch via invoer in de kennisbibliotheek) worden snel aangevuld, ontsloten en ter beschikking gesteld. Ook de IBL-dienst (interbibliotheecair leenverkeer) werkt opnieuw.

Daarnaast is er aandacht voor het zoeken en verwerken van meer digitale informatie en met het op poten zetten van een alertsysteem om collega's sneller en pro-actief te informeren en attenderen. Ook wordt er gezocht naar synergie en samenwerking met de andere documentatiecellen binnen het beleidsdomein en tracht men de communicatie rond servicemogelijkheden van de dienst te optimaliseren in afstemming met collega's.

Datawarehousing

Dashboard Jaarrekeningen

Het dashboard Jaarrekeningen wil op een interactieve manier informatie aanbieden aan een groep interne gebruikers over de financiële conditie van de inrichtende machten van het beleidsdomein WVG en over hun opleidingsinspanningen ten behoeve van hun personeel. Het dashboard is gebaseerd op gegevens uit de jaarrekeningen 2008 tot en met 2012 die werden neergelegd bij de Nationale Bank van België. Op basis van een behoefteanalyse uitgevoerd bij leden van de Strategische Werkgroep Financiën werden de financiële rubrieken, de ratio's, de formules voor de ratio-berekeningen en de opleidingsgegevens geïnventariseerd die in de business intelligence-rapporten beschikbaar worden gesteld. De meetfactoren worden afhankelijk van het rapport weergegeven in absolute cijfers op jaarbasis, procentuele evolutiecijfers, genormaliseerde waarden waarbij de reële waarden herleid worden tot een rangnummer om benchmarking mogelijk te maken en geaggregeerde ratio's. Voor het boekjaar 2012 telt het dashboard op 25/2/2014 in het totaal

2.176 jaarrekeningen of 98% van de beschikbare jaarrekeningen voor 2011. Het dashboard wordt maandelijks geüpdatet.

Dashboard Jaarrekeningen sectorale rapporten

In 2013 werd voor de door WVG gesubsidieerde sectoren op basis van jaarrekeninggegevens uit de NBB-databank rapporten ontwikkeld teneinde specifieke financiële sectorale analyses te kunnen maken voor de periode 2008-2012.

Dashboard Prestaties

In dit dashboard worden rapporten ter beschikking gesteld m.b.t. de prestaties van de teams Documentatie, Datawarehousing en Wetenschappelijk Onderzoek van het Kenniscentrum en van het team Algemene Werking en Financiën van de Afdeling Welzijn & Samenleving. In de loop van 2013 werd de prestatieregistratie in SharePoint vervangen door een Apex-systeem. Het dashboard Prestaties rapporteert vanaf 2011 over de gepresteerde mandagen van deze teams volgens hun taken, de opdrachtgevers, de gebruikers en periodiciteit (ad hoc of recurrent). Vanaf 2012 wordt eveneens gerapporteerd over de aan- en afwezigheden op basis van de Vlimpers-registratie. Voor het management is er een maandelijks beschrijvend en cijfermatig managementrapport en een ad hoc rapporteringstool beschikbaar met betrekking tot de belangrijkste activiteiten van de teams. De teamleiders kunnen de teamplanning opvolgen en bijsturen in functie van ad hoc opdrachten. Het dashboard levert de teamleiders en de teamleden input voor de voorbereiding van de evaluatie- en functioneringsgesprekken (PLOEG).

Dashboard VIPA

Het dashboard VIPA Waarborgen werd in 2013 uitgebreid en daarom ook gewijzigd van naam naar dashboard VIPA. Het dashboard bestaat nu uit rapporten voor opvolging van de VIPA waarborgen, VIPA betaalde subsidies, VIPA toegekende subsidies (DB Zorgaanbod WVG) en het uitvoeren van financiële analyses i.k.v. nieuwe dossiers, waarborgverlening, betaling gebruikstoelagen en opvolging vervreemding. In 2014 zal het dashboard VIPA verder worden uitgebreid met een overzichtsrapport per inrichtende macht en aangepast worden aan de nieuwe VIPA waarborgapplicatie.

Dashboard Zorgaanbod

Het dashboard Zorgaanbod WVG wil een algemeen en geïntegreerd beeld geven van het zorgaanbod van het beleidsdomein WVG. In het dashboard worden voor alle zorgvoorzieningstypes binnen WVG een vijftal inhoudelijke variabelen opgenomen die betrekking hebben op aanbod, tewerkstelling en financiën (capaciteit, bezettingsgraad, subsidiekost, subsidiekost infrastructuur en aantal VTE's). Deze gegevens wil men jaarlijks voorstellen voor de structureel erkende/gesubsidieerde zorgvoorzieningen op niveau van zorgvoorziening/zorgactiviteitstype (dienstverleningstype) aan de hand van grafieken, tabellen en kaarten. In 2013 werd de vierde iteratie van het dashboard Zorgaanbod opgeleverd en gepubliceerd op het VOBIP-platform. Momenteel zijn er gegevens beschikbaar voor de jaren 2009 tot en met 2012. In 2013 werd aandacht besteed aan het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid en flexibeler bevraging. In 2014 zal het dashboard Zorgaanbod verder worden uitgebreid met rapporten op niveau van de inrichtende macht en capaciteitsgegevens op niveau van de site.

Dashboard Toegang VOBIP

Dit is de 'één-loket-toegangspoort' tot de verschillende dashboards van het Ministerie WVG die op de productiezijde van de Vlaamse Overheid Bedrijfsinformatie Platform (VOBIP)-omgeving

gepubliceerd zijn. De dashboards worden volgens een thematische indeling (beleid, organisatie en werking, omgeving) en een indeling naar ontwikkelende entiteit weergegeven. Zo moeten de eindgebruikers niet langer zelf hun weg zoeken in de (soms niet eenduidige) VOBIP-folderstructuur om een dashboard te raadplegen. In het toegangsrapport geven hyperlinks genoemd naar de respectievelijke dashboards direct toegang tot de desbetreffende rapporten. In 2013 vond de migratie naar Cognos 10 plaats, de hyperlinks werden geüpdatet en verwijzen naar de nieuwe omgeving.

Wetenschappelijk onderzoek

Het team WO consolideerde de opvolging van beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd door twee steunpunten.

Eerst en vooral van het Steunpunt WVG, in het bijzonder met betrekking tot het meerjarenprogramma en verschillende korte termijnopdrachten. Hier volgden we zowel Onderzoekslijn 1 'Monitoren van zorgbehoefte en zorggebruik' op als Onderzoekslijn 2 'Evaluatie van preventieve en zorginterventies'. Bij de korte termijnopdrachten betrof het onder andere een onderzoek omtrent onderbescherming en proactief handelen.

Sinds dit jaar volgt het team WO ook de onderzoeksactiviteiten van het Steunpunt Armoede (VLAS) mee op, zowat de helft van de werkpakketten alsook de stuurgroep.

Het team bracht haar wetenschappelijke expertise in bij diverse werk- en stuurgroepen, zoals het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, de inschatting van de behoefte aan geestelijke gezondheidszorg, een leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid of het project 'kortdurende thuisbegeleiding' in de bijzondere jeugdzorg.

Ook werden een drietal onderzoeksopdrachten in het kader van Integrale Jeugdhulp mee begeleid: een evaluatie van de crisisjeugdhulpverlening en van het project 'Intersectoraal Prioritair toe te wijzen Hulpvragen', alsook van de methodiek 'cliëntoverleg'.

De wetenschappelijke onderbouwing van een Vlaamse Cliënt Zorg Monitor (VCZM) was ook in 2013 een aandachtspunt binnen het team WO. Het meten van de kwaliteit van zorg vanuit het perspectief van de gebruiker, is daarbij de centrale doelstelling. In samenwerking met het steunpunt WVG (SWVG) werd gestart met de ontwikkeling van een generiek instrument dat in alle WVG-sectoren kan worden toegepast (in het kader van het ad-hoc onderzoeksprogramma).

Voorts deed het team prospectie voor nieuw op te zetten onderzoek rond volgende thema's: etnisch-culturele diversiteit in zorg en welzijn via een verkennende beleidsanalyse, kwetsbare gezinnen in het kader van het gezinsbeleid en omtrent mantelzorg in het kader van vermaatschappelijking van de zorg.